

Domoljub

V Ljubljani 17. julija 1940

Leto 53 · Štev. 29

Francijo prenavljajo

Francoski parlament je pretekli teden sprejel predlog, da se spremeni ustavni zakon. Izmed 398 poslancev in 266 senatorjev, kolikor se jih je udeležilo zgodovinske seje, so bili je štirje poslanci proti. Po tem sklepu je parlament odobril osnovne smernice nove ustave, ki jih je predložila vlada. Nova ustava je bila razglašena dne 12. julija, ki pa ne bo več potrjena od sedanjega parlamenta, pač pa od novega narodnega predstavništva, za katerega se pa še ne ve, ali bo voljeno ali kako drugače izbrano. Nova ustava se glasi takole:

Clen 1. Francoski državni poglavar ima polno pravno oblast. Postavlja in odstavlja ministre in državne tajnike, ki so odgovorni edino njemu.

Clen 2. Državni poglavar vrši zakonodajno oblast z ministrskim svetom, in sicer:

a) do sestave novih predstavniških teles;

b) na isti način in edino na podlagi svojega sklepa tudi po sestavi teh teles za primer težke notranje krize. V tem zadnjem primeru ima državni poglavar vse pravice, da tudi sam predpisuje vse odredbe proračunskega ali davčnega značaja.

Clen 3. Državni poglavar objavlja zakone in skrbi za njihovo izvedbo.

Clen 4. Državni poglavar postavlja vse civilne in vojaške uslužbence, v kolikor za nekatere izmed njih z zakonom ne bo določen drug način nastavljanja.

Clen 5. Poleg tega poveljuje in razpolaga državni poglavar z državno oboroženo silo.

Clen 6. Državni poglavar ima pravico izdajati pomilostitve in amnestije.

Clen 7. Izredni poslaniki in veleposlaniki tujih držav so akreditirani pri državnem poglavarju. Državni poglavar sklepa in odobrava mednarodne pogodbe.

Clen 8. Državni poglavar ima pravico objaviti obsedno stanje v enem ali v več delih državnega ozemlja.

Clen 9. Državni poglavar nima pravice napovedovati vojne brez predhodnega soglasja zakonodajnih teles.

Clen 10. S tem se ukinjajo vse odredbe ustavnih zakonov od 24. in 25. februarja 1875, ki se ne skladajo z odredbami tega ustavnega akta.

Deseti julij 1940 pomenja torej v francoski zgodovini konec parlamentarne republike, katere življenje je določala ustava iz leta 1875. Oblika države bo tudi po sedaj sprejeti ustavi ostala ista, toda zelo se bodo spremenile posamezne njene ustanove. Nova ustava bo v prvi vrsti zadela francoski parlament. Francoska republika ne bo več tako mehko, da bi smel parlament z njo po-

čenjati, kar bi se zljubilo posameznim posilancem. Parlament namreč ne bo mogel več tako metati vlad in ministrov, kakor je delal do sedaj. Znano je, da so francoski poslanci svoje pravice velikokrat naravnost zlorabljali, saj je imela III. republika v 70 letih 110 vlad, vsako leto skoraj dve vladi. Ker je bila vlada popolnoma odvisna od poslancev, in torej državna oblast zelo nestalna, je njen ugled globok padel in je tudi politično življenje postalo zaradi tega vse prej kakor zdravo. Po novi ustavi bo pa državna oblast vse bolj stalna in bo brezdvomno imela več ugleda in veljave. Vlada od sedaj naprej ne bo več odgovorna parlamentu, marveč bo odgovorna državnemu poglavarju. Na ta način bo mogoče, da bo delo v ministrstvih bolj stalno in ne bo neprestano moteno po raznih ministrskih krizah.

Nova vlada se bo predvsem trudila, da uvede večjo disciplino v narodu, ker so pač potrebne vse sile za obnovo Francije. Francija od sedaj naprej ne bo imela gospodarstva vsemočasnih kapitalistov, ne bo imela, odnosno tudi ne bo trpela večnih štrajkov, ki so jih po svoji volji uprizarjali presiti komunisti. Maršal Petain in njegovi sodelavci se dobro zavedajo, da bo mogoče Francijo dvigniti edino le tedaj, če bo notranje ozdrav-

ljena. In zato hoče sprejeta ustava vrniti vladi in državi ugled, da bo lahko krotila na eni strani kapitaliste, na drugi strani pa komuniste, pa čeprav ne bo prvim in ne drugim všeč.

Vendar pa sedanji voditelj Francije nikakor noče vpeljati neke vrste državni absolutizem, ampak hoče v smislu krščanskega družabnega nazora doseči, da ne bo država vsemočen malik, ampak pravičen nadzornik in razsodnik. Prvo mesto naj bo prisofeno sposobnosti in delu. Posebna pozornost bo poleg družini in njenemu razvoju posvečena vzgoji mladine in pa odnosu med delom in kapitalom, ki naj postane takšen, da si bo sleherni, ki hoče delati, mogel ustvariti človeka vredno življenje.

Nadalje odpravlja sedanja ustava strogi centralizem, ki je bil vzor tudi našim centralistom. Po novi politiki bodo oživele zgodovinske pokrajine, ki se bodo same upravljale, država pa si bo za sebe ohranila voditeljske in nadzorstvene posele.

Francosko ljudstvo bo gotovo rado sprejelo to prepotrebno spremembo, ki bo omogočala bolj zdravo in tudi bolj gibčno gospodarsko politiko. Francija bo postala zmerno avtoritarna država in bo imeja nekaj podobnega z Ameriko in njeno vlado. Mi Slovenci le želimo, da bi se maršalu Petainu povsem posrečili njegovi veliki napori in da bi Francijo zopet dvignil do nekdanjega ugleda.

Po bojiščih

Pretekli teden je bil v vseh ozirih zelo razgiban, v političnem in v vojaškem. Nad Anglijo se zgrinja dnevno zmerom več nemških letal in letalski boji skoraj ne ponehajo niti nad Anglijo, niti nad Rokavom. Pa tudi na morju je imelo angleško brodogradništvo mnogo opravka. V političnem oziru pa je bil ta teden zlasti pomemben zaradi konference v Monakovem in pa zaradi dogodkov v Franciji. Kriza na vzhodu, ki se je začela s sovjetskim posegom na Besarabijo, pa se je najprej razmahnila proti Turčiji, toda tam še ni takega razpleta, ki bi nakazoval, kaj se bo zgodilo v Carigradu in ob Dardanelah.

Povsod se pripravljajo na glavni spopad te vojne — na vojskovanje z Anglijo. Nemški tisk stalno poroča, kako uspešno krožijo okoli angleških otokov nemške podmornice in kako začno proti Angliji s poskusi, ki naj Anglijo zapro za ves promet. Prav te dni je nemško poveljstvo objavilo številke o tem, koliko angleškega tovora so potopile dosedaj nemške podmornice ali pa nemška letala nad Rokavom. Nemško poveljstvo pravi, da je bilo dosedaj potopljenega nad 4 milijone ton angleškega tovora. Angleško poveljstvo je sicer

takoj nato zavračalo te številke, češ da so prevelike, kajti dejanske angleške izgube na morju ne presegajo en milijon ton, dočim bi naj Italija in Nemčija po angleških navedbah izgubili nekaj nad en milijon. Toda že te številke povedo, s kakšno silovitostjo se razvija vojna na morju, kajti ta vojna bi naj onespodobila Anglijo za nadaljevanje vojne.

Letalski boji nad Anglijo postajajo iz dneva v dan hujski. V sredo, dne 10. julija, se je nad Kanalom razvila letalska bitka, v kateri se je spoprijelo nad 150 letal. Na obeh straneh so po bitki dajali svoje številke o zbitih letalih. Angleška letala opravljajo svoje polete nad Nemčijo, v zadnjem času še posebej nad Nizozemsko in severno Francijo. Pri tem skušajo angleški letalci zadeti predvsem skladišča bencina, važna križišča in letalske tovarne.

Nemška letala pa skušajo sedaj doseči take uspeh: izvajati skupinske napade nad Anglijo z vezanimi poleti iz Belgije in severne Francije ter iz Norveške. Ti napadi bi bili zmerom bolj pogosti, tako da bi čimbolj izčrpali angleško obrambno letalstvo in proti-

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o Štiridesetletni mašinski jubilej je v nedeljo 14. julija praznoval dobropoljski župnik in duhovni svetnik g. Mrkun Anton. Na mnoga leta!

o Dosedanji načelnik kirurškega oddelka ljubljanske bolnišnice dr. Božidar Lavrič je bil imenovan za rednega vseučiliškega profesorja v Ljubljani. Prihodnjo jesen bo začel s predavanji.

o Poročila sta se te dni gospodična Berta Oset iz Ljubljane s poročnikom vojne mornarice g. Pleškom iz Šibenika v Dalmaciji. Bog daj srečo!

DOMAČE NOVICE

d Obvestilo meščanskošolskim učencem. Gospod minister za prosveto je z odlokom IV. br. 5931 dne 27. junija odredil, da smejo izjemoma učenci srodnih in meščanskih šol, ki so v juniju letos opravljali nižji tečajni, odnosno završni izpit in dobili v rezultatu največ dve slabi oceni, opravljati popravni izpit iz teh dveh predmetov v mesecu avgustu letos. Opozarjamo učence, da učno snov pridno ponavljajo in da se v avgustu pravočasno prijavijo k izpitu. Oni, ki so bili odklonjeni na podlagi slabe ocene iz slovenščine na leto dni, ne pridejo v poštev, ker niso polagali ustnega izpita.

d Dne 20. julija bodo po vsem Hrvatskem slovesno praznovali rojstni dan voditelja hrvatskega naroda dr. Mačka.

d Važen sestanek. Na Bledu se je začel te dni sestanek jugoslovanskih in italijanskih tekstilnih industrijcev. Jugoslovansko odposlanstvo tvorijo po dva zastopnika tekstilne industrije iz Ljubljane, Zagreba in Belgrada ter službeni odposlanci ravnateljstva za zuna-

njo trgovino. Podobno je sestavljeno tudi odposlanstvo iz Italije. Glavno vprašanje, okrog katerega se bo gibal največ razprav, je dobavljanje bombažnega prediva, katero nam bo dobavila Italija, Gre namreč za 4 milijone kilogramov čistega bombažnega prediva in prav toliko mešanega prediva. Vse to blago naj bi Italija dobavila naši državi do konca junija prihodnjega leta. Svěda bo zraven tudi važno vprašanje cen, pod katerimi bo italijanska industrija dobavila bombažno predivo.

d Velika množina ostankov za obleke in perilo je ravnokar došla na zalogo v Goričarjevo malo trgovino za ostanke, Ljubljana, Sv. Petra nasip 29, to je za vodo. Pohitite z nakupom, ker so ugodne cene, ter prosimo, da poveste tudi Vašim znancem, kateri še ne vedo za to trgovino.

d Sprejem mladeničev v Strojno mornariško šolo v starosti od 15 in pol do 18 in pol let in v Strokovno mornariško šolo v starosti od 16 do 18 let. Rok za prijavo je do 31. avgusta t. l. Vsa tozadevna pojasnila dobite pisмено ali ustmeno: Koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v pok., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za pismeni odgovor priložite kolek za 10 din.

d Pri saprtju ali pri metnjah v prebavi vzemite jutraj na tešče kozarec naravne »Franc-Josef« vode.

d Predstavniki jugoslovanskih učiteljskega združenja so bili te dni pri prosvetnem ministru dr. Korošcu in mu razložili stanje v učiteljskih vrstah, zlasti pa so se potožili nad težkimi gnotnimi razmerami, v katerih da žive učitelji zlasti v podeželju. Obenem so izrazili tudi svoje veselje nad izjavo ministra dr. Korošca, da bo skušal ostati v stalnih stikih z učiteljskimi stanovskimi organizacijami. Končno so učitelji želeli, da bi se razmere uredile tako, da bi napredovali v zakonskih terminih.

Minister dr. Korošec je odgovoril, da bo zastopstvo ponovno sprejel in mu dal tedaj prilžnost, da bodo svoje težnje lahko ubirneje razložili. — Kakor znano, zahteva učiteljsko združenje, predno stopi v razgovore, odstranitev nekoga šolskega nadzornika od šolstva sploh.

d Ljubljanski občinski svet je imel dne 11. julija svojo sejo, na kateri je bilo med drugim sklenjeno, da bo Ljubljana letos spet dobila nove važne pridobitve. Zidati bodo začeli nove tržnice, začeli bodo zidati nove delavske naselbine, kjer bodo delavci imeli poceni nova stanovanja, zgradili bodo čez Gruberjev prekop potrební most, kanalizirali bodo poleg Trnovega tudi Tršavo cesto, pripravljajo se načrti za novo mestno hiralnico na Bokalah, v Kozelji dobimo novo ljudsko kopališče, tlakovani bosta Dunajska in Zaloška cesta itd. V ta namen je občina dobila potrebna posojila. Zlasti važno je poglavje delavskih hišic. V tem pogledu je treba omeniti, naj bi tudi država in druge oblasti začele posnemati Ljubljano.

VINA iz Centralne vinarne v Ljubljani bodo zadovoljila Vaše pivce najbolj!

d Lonec, poln srebrnega denarja, je odkopal siromašen kmet Marijan Petrovič iz okolice Bosanske Dubice. Mož je bil reven kot cerkvena miš, pa je zmerom upal, da ga bo sreča nekoč le obdarovala. In glej! Ko je nedavno okopal svoje koruzo, je zadel na trd predmet. Prismehljalí so se mu svetli srebrniki! Mož jih je začel urno zbirati in nastel jih je okrog 700 v velikem loncu. Vsi skupaj so tehtali 7 kg. Srebrniki izvirajo iz dobe cesarice Marije Terezije. Petrovič bo za svoj zaklad dobil lepe tisočake in pravi, da bo odslej vedno bogat človek...

d Torpedovko »Ljubljano« so po dolgih in temeljitih pripravah 10. julija vendarle dvignili.

d Okrog tričetrtine prebivalcev je še vedno nepismenih v Bosni in Hercegovini.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Gradbeni minister dr. Krek je 13. julija z večjim spremljstvom z aeroplanom preletel iz Belgrada v bolgarsko Sofijo. Udeležil se je kongresa tamošnje Zadrúžne zveze. Na čast našemu gradbenemu ministru, ki je bil v Bolgariji zelo prisrčno sprejet, je priredil jugoslovanski poslanik v Sofiji velik sprejem v prostorih jugoslovanskega poslaníštva.

p Naš notranji položaj. Zagrebški »Obzor« prinaša kratek pogled na naš notranji politični položaj ter pravi: »Politični položaj stoji še naprej v znamenju pričakovanja napovedanih reform na gospodarskem, finančnem in socialnem polju. Politični krogi sodijo, da je prvih uredb v tem oziru treba pričakovati kmalu, najbrž že pred konec tega meseca. Sodijo pa, da te uredbe ne bodo tako globoko posegle v naše gospodarstvo-finančno ter socialno življenje, kakor so nekateri krogi pričakovali prejšnje dni. Globlje reforme, če bodo potrebne, pridejo kasneje. V zagrebških političnih krogih naglašajo, da te reforme ne bodo posegale v avtonomijo banovine Hrvatske, na kar bi merodajni hrvatski politični krogi nikoli ne pristali. Kot uvod v napovedane reforme so bile izvršene nekatere osebne spremembe v posameznih resorjih, sodijo pa, da niso izključene še druge spremembe osebnega značaja. Najbrž bodo te spremembe izvršene še te dni. Te

letalsko topništvo. Počasí bi se tako mogoče doseglo, da bi v nebu nad Anglijo končno stalno krožila le nemška letala...

Na morju pa ima angleško brodogradnja dve nalogi. Prva obstoja v tem, da v Sredozemlju drži ravnatežje vsemu delovanju italijanske mornarice, druga pa je še zmerom v tem, da polovi vse francoske vojne ladje, ki so hotele nazaj v kakšno varno francosko pristanišče.

V tem zasledovanju francoske mornarice je bila prva huda bitka pri Oranu, kjer je padlo 1300 francoskih mornarjev. Poškodovane so bile največje enote francoskega brodogradnje in onesposobljene za boj. Ta teden pa se je nastopanje proti francoski mornarici nadaljevalo in je dne 9. julija oddelek francoske mornarice napadel največjo francosko bojno ladjo »Richelieu« v Dakaru. Angleškim mornarjem se je posrečilo, da so pod bojno ladjo spravili podvodne mine, nato pa so bojno ladjo napadla še angleška letala. Ogromna 35.000 tonska bojna ladja se je v zadnjim delom v pristanišču potopila in je sploh nesposobna za vojskovanje ali pa za kakšno uporabo.

Z italijansko mornarico je angleško brodogradnja ta teden imela več spopadov; vendar odločitve ti spopadi še niso prinesli. Oba štabora poročata o izgubah, ki sta jih prizadejala nasprotniku.

Kako se je potopil »Champlain«

Francoski parnik »Champlain«, ki ima 28.000 ton, se je potopil pretekli mesec ob francoski obali. Na parniku so bila natovljena ameriška letala. Ko se je ladja potapljala, so jo videli nekateri ameriški državljani s parnika, ki je vozil v Lisbono. Oni pripovedujejo, da je bila francoska ladja potopljena pred luko Larochele. Zadel je na magnetsko mino. Ladja se je potopila v 20 minutah ter ce je posrežilo vso posadko rešiti. Magnetske mine so v tem področju položila nemška vodna letala.

Napadi na nemška oporišča

Angleško letalsko ministrstvo poroča, da so britanska letala v noči od onega ponedeljka na torek napadla nemška mornariška oporišča v Kielu in Wilhelmshafenu, čistilnice petroleja v Hamburgu, skladišča v Hammu, letališča v Amsterdamu in Breslju ter Bergenu, kjer so zadržala skladišče orožja in poškodovale več ladij. Bombe so zadele dve nemški vojni ladji, najbrž rušilca ali lahki križarki, ki sta začeli goreti. Zažgane so bile tudi pristaniške naprave v Kielu.

Toda?

Tisti veliki »Toda?« Veliko vprašanje sedanjega časa: Kje pa moremo preživljati velike število otrok? Moderna bolezen naših dni je kopičenje dobitka in kapitala! Naša večja, državna in nedržavna podjetja bi morala podpirati močne in številnejše družine. V živem kapitalu je rešitev naroda in držav, sicer kapital je naša nesreča, naša smrt in naša poguba! Otrresti se moramo tiste malodušnosti: Kdaj in kje je pa še Bog komu pomagal! Resnice je, da nam Bog v nebesih ne bo prinesel vsako jutro kuhanega zajtrka na mizo, da nam ne bo hodil na ušesa praviti, kako nam pomaga. Vemo pa, da njegova roka vsako leto blagoslovljiva trud našega dela. Vsako spomlad zemlja ozeleni in rodi vse, kar mi in naša živina potrebujemo za življenje. Ne zaupajmo samo sami vase, dvignimo svoje misli in svoje želje večkrat k Njemu, ki nas je ustvaril: »Saj ve vaš Oče nebeski, česa potrebujete.« Kvišku sreci! Tista sreci, ki so se odzvala Bogu. Nedolžnost otrok — in vi ste čuvaji nedolžnosti! — vabi božji blagoslov v vaše hiše, tista nepotrebna skrb:

spremembe pa seveda ne bodo vplivale na smernice politike sedanje vlade, ki temelje na sporazumu Cvetkovič-Maček. Vendar pa politični krogi z velikim zanimanjem pričakujejo nadaljnega razvoja političnih dogodkov, kar je tudi umevno z ozirom na splošni politični položaj in na napovedane reforme.

d) Pri ženah, ki več let trpe na težki stolici, deluje vsakdanja uporaba naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zavžite zjutraj in zvečer po četrtinki kozarca, zelo uspešno. Tudi bolj občutljive pacientke rade jemljejo »Franz-Josefovo« vodo, ker se že v kratki dobi pokaže zelo prijeten učinek.

Ost. reg. S. br. 20474/29.

NEMČIJA

n Huda avtomobilska nesreča Zadnja lepa nedelja je izvabila marsikoga, da je izrabil lep dan za izlet. Iz Maribora se je podala v Rogoško Slatino z avtomobilom g. Vindiša iz Maribora večja družba, ki je štela sedem oseb. Ko je avtomobil privozil do droga št. 112 pod cerkev sv. Jožefa, ki je oddaljena od Slovenske Bistrice 1 km, je na sprednjem levem kolesu avtomobila nenadoma počila pnevmatika. Cesta je prav na tem mestu v precej kritičnem stanju. Avtomobil se je zaletel z vso silo v telegrafski drog. Na avtomobilu so popokale šipe, odletel je blatnik, poškodoval pa se je tudi motor. Za družbo je nesreča imela hude posledice. S prebito lobanjo je obležala mrtva teta polkovnika Božoviča, komandanta 45. pp. Najbrž je udarila z glavo z vso silo ob sedež ali steno avtomobila. Čudno je to, da je bil vožer le malo ranjen. Polkovnik Božovič ima zlomljeno nogo, presekan nos in precej poškodovano oko, tako da je nevarnost, da bo oko izgubil. Poškodovana pa sta bila tudi polkovnikova otroka, njegova žena pa je bila laže ranjena. Polkovnika so takoj odpeljali v mariborsko bolnišnico, drugim pa je bližnji zdravnik nudil prvo pomoč in jih obvezal. Na kraj nesreče je prišla komisija, ki bo ugotovila vzrok nesreče.

n Ponesrečen skok v vodo. Dne 12. julija ponoči je umrl v mariborski bolnišnici mladi

Ciril Novak z Jesenic. Smrt je nastopila kot posledica usodne nesreče, ki je zadela Novaka v kopališču na Mariborskem otoku. Te dni je obiskala Maribor številneška izletniška skupina z Jesenic. Fantje so si ogledali mesto in okolico ter šli tudi v kopaljšče na Mariborski otok, ki jim je zelo ugajalo. Kopalji so se, Ciril Novak pa je poskusil tudi skakati v bazen. Ko pa se je spet z velike višine pognal v bazen, se mu je skok ponesrečil. Padel je tako, da ni več mogel stopiti na noge ter so ga reševalci prepeljali v bolnišnico, kjer pa so zdravniki ugotovili, da si je Novak poškodoval hrbtenico. Poškodba je bila smrtna.

d) Uslužbeni Mohorjeve družbe v Obseteljski dolini. Ob 80-letnici Mohorjeve družbe so priredili uslužbeni Mohorjeve tiskarne in knjigarne izlet v lep del naše slovenske zemlje — v Obseteljsko dolino. Izletnike je vodil ravnatelj g. dr. Kotnik, izleta pa so se udeležili tudi urednik dr. Pogačnik in prof. dr. Strmšek Pavel, ki je razlagal izletnikom zgodovinske zanimivosti teh krajev. Uslužbeni so pohiteli k Sv. Emi, kjer so si ogledali zgodovinska kužna znamenja, sramotilne stebre in rojstni kraj sv. Eme, od tod pa na Sv. Goro, kjer je opravil dr. Pogačnik sveto mašo, pri kateri je pel pevski zbor uslužbencev Mohorjeve tiskarne in knjigarne. 80-letnico so proslavili v št. Petru. Izletnike je pozdravil župan in banski svetnik g. Zorenč, ravnatelj g. Kotnik pa je imel ob tej priliki lep nagovor o velikem poslanstvu Mohorjeve družbe in vseh, ki sodelujejo pri delu za narod. V imenu uslužbencev je spregovoril g. Jurač. Izletniki so si ogledali cerkev Marije na Pesku, Olimlje, Sladko goro, obiskali Šmarje in tu še posebej lepo proslavili 70-letnico knjigoveškega mojstra g. Trčka.

d) Svinjska rdečica se močno širi po raznih krajih Slovenskih gor.

d) Velike sadne sušilnice in skladišče gradi Blagovna zadruga pri Sv. Lenartu v Slovenskih gorah.

d) Ustanovni občni zbor Stavbne zadruge. Minulo nedeljo je bil v Soboti ustanovni občni zbor Stavbne zadruge, ki si je nadelo nalogo sezidati Delavski dom. Za zadrugo je precej zanimanja in je zamisel ZZD in njenih članov prav posrečena.

d) Novi vodovodi. Pri Sv. Kungoti so že pričeli delavci z gradnjo vodovoda, ki je za te kraje nujno potreben, saj je doslej vedno vsako poletje primanjkovalo zdrave pitne vode. Gradnjo nadzoruje banska uprava. — Prav tako se bo pričela kmalu gradnja vodo-

voda v Razvanju pri Mariboru. Za napeljavo se bodo uporabile železne cevi, ker je Italija azbestne cevi, katere so prvotno nameravali položiti, tako podražila, da so železne zrecej cenejše, obenem pa so tudi trajnejše.

d) Smrt na progi. Na Zumrovem križišču je oni večer zgrabila lokomotiva zadnjega savinjskega vlaka 54-letnega železniškega kurjača Franca Nedoha iz Loznice pri Celju. Lokomotiva mu je zlomila tilnik in je bil Nadoh na mestu mrtev.

d) Strašna toča. Oni petek je okrog pol dneva nastala nad Slovenskimi gorami huda nevihta. Z viharjem je začela padati gosta toča, ki je kmalu dosegla debelino orehova. Tako strašne toče prebivalci vzhodnih Slovenskih gor še ne pomnijo. Okrog pol ure je tolkla toča neprestano in napravila velikansko škodo. Vinogradi in sadovnjaki so okleščeni tako, da je letošnji pridelek popolnoma uničen. Prav tako je toča zbila tudi polja. Zito vseh vrst je popolnoma zbito, kakor da bi ga omlatili. Posebno hudo so bili prizadeti kraji Sv. Miklavž pri Ormožu, Jeruzalem, Svetinje, Sv. Boltenk pri Srednjem in Ijatomerska okolica. Uničeni so torej vinogradi v naših najbolj znanih vinorodnih krajih, kjer naši vinogradniki sicer pridelajo najboljša in najbolj cenjena vina. Velikanska škoda, ki jo je napravila toča, se sedaj ne da niti približno oceniti.

d) Madras je pilil v desno nogo 12-letno hčerko posestnika Marijo Vrtačnik iz Dobrovelj pri Mozirju, ko je nabirala jagode.

NOVI GROBOVI

m Umrli so: na Vrhtrebnjem ugledni javni delavec Pust Jožef, v Lešnici pri Novem mestu posestnik Martin Šiška, v Kamniku vdova po majorju Antonija Gabršček, v Mariboru nadinž. Anton Tumpel, v Selnici ob Dravi župnik Ferdinand Ciuha, pri Sv. Martinu pri Vurbergu veleposestnik Janez Klemenčič, v Rogoški posestnik Bogomir Brezinšek, na Koroški Beli Marija Beznik, na Ježici Kristina Steiner, na Homcu posestnik Janez Sarec, v Novem mestu davčni uradnik v p. Jožef Jurak in v Slinivnici pri Mariboru kapetan I. razr. v p. Anton Loh. — V Ljubljani so odšli v večnost: uradnik v p. Franc Zupančič, učitelj Anton Plevnik, inž. Vladimir Mikuž, rez. peš. kapetan I. razr. Joško Škof, krojaški pomočnik Andrej Uran in nameščenev bolnišnice Alojzij Vižintin. — Naj počivajo v miru!

Revež, kdor živi od same plače

V »Slovenskem delavcu«, ki je glasilo Zveze združenih delavcev, beremo pod gornjim naslovom tole: »Splošno je znano, kako je delavstvo v kranjski tekstilni industriji slabo plačeno. Tisti, ki imajo preakrbo doma, že nekako shajajo, a tisti, ki žive samo od svojih plač, so veliki reveži. Pomanjkanje je bilo že pred sedanjo vojno in pred dragotnjo, še večje je ob rastoči draginji, čeprav je Zveza tekstilnih industrialcev že nekajkrat povišala delavstvu plače. Razumeli bi nizke plače, če bi bili njihovi dohodki majhni. Toda tekstilna industrija na splošno dela z visokimi dobički in bi morala zaposleno delavstvo zato drugače plačati kakor ga pa plačuje.

Te dni smo brali v dnevnem časopisu poročilo o bilanci »Jugočeške« v Kranju. Ko smati dobiček tega podjetja, ki je v prejšnjem letu znašal 26,8 milij. din, je v zadnjem tekočem letu dosegel višino 30,9 milij. din. Čisti dobiček podjetja se je dvignil na 9,08 milij. din, dočim je predzadnje leto 2,13 milij. din. Ta lepji povišek priznanega čistega dobička bi po vsej pravici v eni ali drugi obliki moral vsaj delno nazaj med delavstvo, ki je v svojem delu na rasti dobička soudeleženo. Zato je zadnji čas, da se svet tako uredi, da bo človek za svoje pošteno delo dobil tudi pošteno plačilo.

RAZGLED PO SVETU

Pelain francoski mladini

Velike število ustanov francoske mladine, ki pripada raznim svetovnonazornim taborom, je poslalo maršalu Pelainu spomenico, v kateri mu izraža zaupnico. Maršal je francoski mladini sedaj odgovoril na sledeč način:

»Zahvaljujem se vam za vašo poslanico. Čutim, da se mladi Francozi zavedajo vzrokov, ki se dovedli do našega poraza in potrebe, da se popolnoma posveče nalogi obnoviti Francijo.

Potrdili ste moje zaupanje, jaz hočem potrditi vaše. Skupaj se bomo trudili, da znova dvignemo domovino. Vam in vašim so-

vrstnikom priporočim naslednji način življenja: Služite Franciji, izberite si voditelje, ki bodo vredni in ki bodo dokazali svojo osebično službo domovini. Živite skromno, pripravite in tako, da boste koristili domovini. Od vas pričakujem navdušenja in nesebične vneme. Zvesto izpolnjujte svoje vsakodnevno dolžnost, katere izpolnjevanje naj pomenja za vsakega vsakodnevno zmago. Navzvenite se duha služnosti in službe v vaših družinah, v vašem poklicu in povsod, kjer živite. Le tako se kaže velika domovina. Same ako vi bočete, se bo Francija obnovila.

ITALIJA

»Angleški napad se odbili. Časopis »Popolo d'Italia« objavlja članek, v katerem pravi, da sta italijanska mornarica in letalstvo uspešno odbila strahoviti napad, ki ga je Anglija nameravala izvesti proti Italiji. Ta angleški napad, naj bi po Churchillovem načrtu predstavljal obočeni napad na Italijo, da se v korist Anglije ustvari nov strateški sistem na Sredozemskem morju. Da bi se ta načrt posrečil, je angleška admiraličeta poslala eno oklopnico z 42.000 tonami, 3 oklopnice po 32.000 ton, 2 veliki matični ladji za letala ter zelo veliko število lahkih in težkih krizark in protitorpedovk. To ladjevje predstavlja skoraj polovico skupnega angleškega vojnega brodovja v evropskih vodah. Sestavljene so bile iz eskadre iz Gibraltarja, Malle in Aleksandrije, vendar se jim ni niti posrečilo približati se Italiji. List dostavlja, da je to največji napor, ki ga je mogla Anglija izvršiti pred nemškimi napadom.

DROBNE NOVICE

Pelainova francoska vlada se bo preselila v po Nemcih zasedeni Versailles.

1.600.000 mož se izgubijo Japonci v treh letih vojne s Kitajsko.

Angleško vojno brodovje nima na Sredozemskem morju več nobenega varnega zavetja, je povedal italijanski radio.

Angleži so hudo poškodovali francosko največjo bojno ladjo »Dunkerque«.

Norveški parlament je zahteval od kralja Haakona, naj se odpove prestolu. Noče se.

Romunska vlada je izdala odlok, po katerem tujci ne bodo več mogli biti lastniki petrolejskih vrelcev in naprav.

Angleške oblasti so zaseglo 43.000 tonski francoski parnik »Ile de France« in 28.000 tonski parnik »Pasteur«.

Šte milijardi dni dnevno za vojskovanje lade Anglija.

Nemška letala so spet hudo bombardirala južnovzhodno Anglijo.

Anglija je doslej zasegla in onesposobila štiri četrtine francoskega vojnega brodovja.

Sklep o odvzemu zemlje Judom, je objavila madžarska vlada.

Obnova stare Madžarske bi bila krivična, je govoril te dni v radiu rumunski minister za propagando.

Zadnje razdobje sedanje vojne bo končni obračun s prvim sovražnikom Nemčije, to je Anglijo, pravi nemški tisk.

Madžarska vlada odpušča rezerviste z orožnih voj.

68. rojstni dan je slavil predsednik Češke in Moravske dr. Bacha.

Do večjih neredov in demonstracij proti Angliji je prišlo v Gibraltarju, vedo povedati Italijani.

Tuje državljanke, ki so v Angliji internirani, so začeli te dni prevažati v Avstralijo.

Zaradi redkih neviht je bila uničena važna italijanska električna centrala v dolini Aosta.

Preod obema vhodoma v Panamski prekop (Srednja Amerika) so ameriške vojne ladje potopile mine.

Osebe francoskega poslanstva v Londonu je dobilo nalogo, da zapusti angleško prestolnico.

Angleška letala ne bodo bombardirala Rima in Vatikana, je izjavil angleški poslanik pri sv. Stolici.

2500 nemških letal so od začetka sedanje vojne sestrelili Angleži, piše »Times«.

Irska bo ostala nevtralna za vsako reno, je izjavil predsednik irske vlade de Valera.

Pravo stališče Jugoslavije

Dunajski list »Neues Wiener Tagblatt« od 11. julija je prinesel članek Walterja Tinbigerja, v katerem v glavnem pravi:

Zaman je bil ves trud, da bi postavili vse balkanske države v isto vrsto. Splošna črta glede politične in gospodarske krize med to vojno pa je bila ista za vse balkanske države, zlasti pa je bilo mogoče opaziti v veliki in vodilni državi jugovzhoda — Jugoslaviji. Bodisi da gre za revizionistične zahteve ali pa ne, dusevna zaskrbljenost je bila ista in je tako tudi ostala: Strah pred vojno, pričakovanje tistih sprememb, ki jih bo bodoča mirovna pogodba po vsej verjetnosti prinesla tudi za jugovzhod. Zaradi nagle odločitve na zahodu ni bilo na jugovzhodu časa za protukrepe.

V Romuniji spet tako posveta s svoji vladi.

Vsem litavskim državljanom je prepovedal potovanja čez mejo litavski notranji minister.

Vse aluminijaste posode morajo dati v Anglijo na razpolago vladi. Uvoz aluminija je vedno težji.

Poveljnik balgarske vojske general Zekov je odpotoval v Nemčijo.

Francijo je zlozil kapitalizem in mednarodni socializem, je dejal maršal Pelain. Ananaski cesar je bil ubit v mestu Ibe v vzhodnem delu Anama.

Bačce oblasti v zasedeni Bezarabiji se morajo več sprejemati komunističnih in judovskih beguncev.

6700 vojnih strelnikov je bilo doslej prepeljanih iz Anglije v Kanado.

24.500 letal bo imela ameriška vojska v prihodnjem januarju.

V Pragi so zaprli japonski dr. Klopka, ker je buje imel nedopustne zveze s tujci.

Italija iz Nemčije bočeta brezpogojen mir v jugovzhodni Evropi, pišejo nemški listi.

Za 600.000 ton sovražnih vlasti angleških ladij so potopile nemške podmornice v med njih častih tednih, tudi nemški poročevalski urad.

Italijanska motorna ladja »Paganini« se je pred Dračem potopila; življenje je izgubilo 214 italijanskih vojakov.

1500 francoskih mornarjev je bilo zbléd v angleško-francoskem spopadu pri afriškem Oranu.

Napad na Anglijo se bo začel v nekaj dneh, piše italijansko časopisje.

V Nemčiji že vrte šibice o bojih na zahodu; filmi so izdelani v 15 jezicah.

Vpisovanje notranjega sovjetskega posla je doseglo v 11 dneh 9000 milij. rubljev.

Na morebitne letalske napade se tudi v Rirou pridno pripravljajo.

Z demobilizacijo svoje vojske je začela Romunija.

Kolera se je začela naglo širiti v kitajskih pokrajinah Tiencinu in Tangšanu.

Francoska vlada je sklenila dobiti žanok od angleškega funta iz ga navezali na ameriški dolar.

Reyaud, bivši francoski ministrski predsednik, se je z avtom nevarno ponesrečil.

Pariški večkratni uslijenar Katschid se je podal v Ameriko.

Zato je bil neposredni učinek odločivo v trenutnem začudenju na Balkanu, kjer je nastal nov položaj. Sedaj so ponovno odzvali vsa stara vprašanja med posameznimi balkanskimi državami. V zadnjem času se je zdelo, da je bil najhujšim vprašanjem nobenejše zmagel edinstven blok balkanskih držav. Ono so sedaj pod pritiskom starih nejasnih odnosov s Sovjetsko Rusijo. Kar se lice Jugoslavije, se lahko z vse upravičenostjo postavi, da njej niso potrebni nobeni prenegijski ukrepi za prilagoditev, ker se je zlozil vsa saki red in ker je na Balkanu odstranjena nadvlaka zahodnih demokracij. Jugoslavija je navzlic številnim malim motnjam zavzela pravo stališče.

NOVICE IZ JULIJSKE KRAJINE

Brez polovičarstva

Te dni je izšla nova številka vodilnega italijanskega tedenskega časopisa »Relazioni Internazionali«. Ta piše v uvodniku med drugim:

V Monakovem so se pri Hitlerju sešli Ciano, Ribbentrop, Telesky in Czakky. Ta sestanek je treba postaviti v okvir tiste delavnosti oziroma veleail, ki hoče vpostaviti v Evropi popolnoma novo stanje po zmagi.

Članek poudarja, da zmagovita vojna proti staremu političnemu sistemu zahteva, da se mora v Evropi ustvariti resničen in totalni mir. Zmagovite orožje bo opravilo svojo nalogo v celoti, zato pa mora tudi nova bodoča mirovna pogodba končno in stvarno razrešiti vsa vprašanja, ki so ostala nerešena po versailleskem miru.

Državniki v Versaillesu niso uredili teh vprašanj zaradi pomanjkanja volje ali pa zaradi nerazumevanja. Zato pa mora biti novi mir prejet popolnoma novega duha. Francija n. pr. lahko postane fašistična ali pa si ustvari totalitarni režim,

Francija se lahko vojskuje ali pa ne vojskuje proti Angliji, vse to pa Franciji ne bo odvzelo niti drobca odgovornosti za vse njene napake, ki jih je storila proti esiščnim veleailama. Če kdo misli, da so bo v Evropi ustvaril blok latinskih držav, tedaj se zelo moti, ker je to čisto neswadna utopija. Utopija pa je to zaradi tega, ker vsa evropska stvarnost danes obvladala samo Italija in Nemčija. Evropo vodi zveza med fašizmom in narodnim socializmom in v tej zvezi ima svoje mesto Francova Španija.

O položaju na Balkanu pa piše članek, da je treba upoštevati, da je bila Madžarska zvesta prijateljica osi. Madžarska se je trudila za zbliznanje s svojimi sosedi in zato ni njena krivda, če so nekatere države to soseditvo slabo vračale. Prav gotovo bo iz Balkana treba odstraniti vse motnje, ki so nastale pod vplivom Francije in Anglije.

Položaj Anglije pa bo odločilo orožje. To se bo zgodilo v nekaj tednih in vsa vprašanja angleških otkov in angleškega imperija bodo s tem tudi razrešena.

Fedgora pri Goric

Dve tri o Dardanelah

Te dni se so razširile govorice, da namerava Rusija poslati Turčiji ultimativno zahteco, naj ji odstopi Dardanel, ostroma dovoli svobodno prehod za ruske ladje skozi to važno pomorsko ožico na vzhodnem koncu Sredozemskega morja. Nekateri glasovi so celo trdili, da je Rusija tak ultimati Turčiji že poslala, a so takšne govorice turške pristojne oblasti najodločneje zavrnile. Sedanji dogodki, ki se s težikšno naglico odigravajo, da jim človek komaj sledi, pa tedajle bolj kažejo, da je ni več daleč dan, ko bo Rusija res skušala, če drugače ne bo šlo, tudi s silo uresničiti svoje voščotolcaše želje in si izvojevati prosto pot skozi Bospor in Dardanelo na Sredozemsko morje, pa če bo to drugim državam, ki si laste izključno oblast v Sredozemlju, prav ali ne. Ker je te dni vprašanje Dardanel tako zelo stopilo v ospredje, naj se nekoliko pobliže seznanimo s temi morakiimi vrati.

Za Gibraltarjem in Suezom so Dardanelo najvažnejša točka v Sredozemlju. Gospodar Dardanel je obenem tudi gospodar Crnega morja. Konferenca v Montreuxu je dala to relevantno ožico, ki je bila vedno predmet sporov med veleailami, Turčiji. To vedno predmet sporov med veleailami, Turčiji. To vedno predmet sporov med veleailami, Turčiji. To vedno predmet sporov med veleailami, Turčiji.

hitevo, da mora dobiti njena mornarica popolnoma prosto pot do Sredozemskega morja. Načelo Petra Velikega: »Mi ne zahtevamo zemlje, temveč vode,« je ostala tudi danakaj Rusiji.

Ključ Azije in Evrope.

Da je ostala Turčija po svetovni vojni z eno nogo tudi v Evropi, se mora zahvaliti samo dejstvu, da se veleaili nikakor niso mogli sporazumeti glede Dardanel. Pa naj se vendar se storijo še dolga stoletja. V bojih proti Turkom so se vedno bale, da bi katera od njih izvojevala končno zmago in postala tako nekoga dne lastnik tega ključa Evrope in Azije.

Lausanska konferenca 1923. leta je določila v Dardanelah demilitariziran pas, dolg 60 km, tako da so mogle vse ladje svobodno in neovirano pluti iz Egejskega morja v Marmorsko in skozi Bospor v Crno morje ter obratno. Izvajanje določb te konferenice bi morale jamčiti Italija, Anglija, Francija in Japonska z vso svojo oboroženo silo.

Turčija je neprestano zahtevala dovoljenje, da bi smela znepet zgraditi utrdbe na obalah te morske ožice s 3500 m širokim vzhodom.

Stora in najmodernejša utrdbe

Okrog tega naravnega prekopa med Evropo in Azijo so bile vedno trdnjave. Sledovl utrdbe na

dardanelskih obalah vodijo v sivo preteklost. V zadnjih letih je zgradila Turčija najmodernejše utrdbe. Na polotoku Galipoli, ki leži na severni, evropski strani, kjer so bili v svetovni vojni hudi boji, je že narava sama podkrbela za obrambo. Stran in visoke obale, ki so dobile še okrogne stolpe s težkimi topovi, moreje v polni meri zaščiti dostop k tej ožini z boka. Evropska in maloazijska obala, ki tvorita nekak sid ob dardanelski ožini, imata že na njenem čelu dva silna stražarja, Kap Hele in Kum Kale.

Te dve utrdbi spadata med najlepše in najmočnejše sploh. Na galipolskem grebenu okrog Kapu Hele je kakih 30 utrdb, Kap Hele sam pa ima 13 najtežjih obalnih topov. Na sosednji strani pa je Kum Kale s rjnajšimi podobnimi topovi. Vzhodno so 4 različne trdnjave, galipolske stran pa varuje še 28 različnih utrdb na kraju, kjer je ožina najširša (7300 m). Tu bi sovražnika pred desetimi polji min pričakoval del turške vojne mornarice, v prvi vrsti nekaj podmornic. Tudi najmočnejši nasprotnik se ne bi mogel prebiti skozi dvojni pas utrdb (29 jih je na marmorski strani), obalnih baterij (na vsaki strani okrog 30 topov) in nin do najširše ožine (1000 m) med Kild Baro in Čanko. Od tu se pa veriga utrdb vleče na obalah Marmorskega morja do širine Nagare.

Čeprav se morda zdi, da je vsa ta obramba naperjena proti sovražniku iz zunanje, egejske strani, ne smemo pozabiti, da tudi vhod iz marmorske strani ni zasnovan že pred samim Carigradom. Štiri velika polja min zapirajo pristop k Carigradu, cela vrsta prenosljivih utrdb na anijski in evropski obali bi skušalo spreprečiti odar ruske vojne mornarice v Marmorsko morje. Po nekaterih virih ima Rusija zdaj v Crnem morju okrog 150 kileb ton brodovja s 100 podmornicami.

Dardanelo se sde res skoraj nezavzetne. Vendar je rekel francoski admiral Barlan pred tremi leti, da ni na svetu trdnjave, ki bi bila nezavzeta, če so njena obrambna sredstva šibka. To je bilo v polni meri tudi dokazano v sedanji vojni. Za uspešno obrambo Dardanel bi bila potrebna večja mornarica kakor jo ima Turčija in več protiletalskih topov, kakor jih ima vsa turška protiletalska obramba.

Nekaj drobnih

I Prvi seznam italijanskih inguh. Vrhovno poveljstvo italijanske vojske je 9. julija objavilo prvi uradni seznam inguh, ki jih je imela italijanska armada na bojišču v Alpah do premirja s Francijo ter v vzhodni Afriki in Libiji. Seznam pravi, da je bilo 349 vojskov in častnikov vključih, 2992 ranjenih, 215 pa jih pogrebajo. Vrhovno poveljstvo bo take seznamne redno izdajalo, kakor je to delalo že v abesinski in špankiji vojni.

I Italijanske vojne poročila pravi, da se 26. meji Čirenajke zadnje dni Italijani uničili 50 angleških oklepnih avtomobilov ter bombardirali nekatera središča v Sudanu. Angličani pa so z letali napadli Direddano in Solu. Angleške poročilo govori, da so v Direddau bile zaigane železniške delavnice.

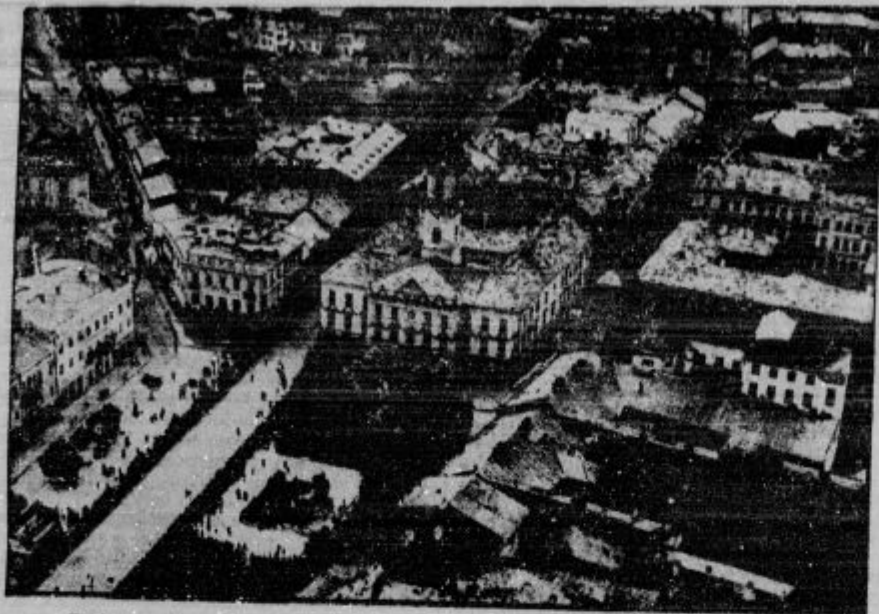
I Avstrijska je določila novega župnika. V ponedeljek, dne 1. julija, je bil za župnika v Ajdovščini imen. njen gosp. Dušan Bratina, do zdaj župni upravitelj pri Sr. Tomažu.

I Kobaridski vojni. Novomeški trgščke škofije g. Domian Fegan in Ponikvar na Kranju je imenovan za kaplana v Banetu v Istri.

I Se štirje novi doktorji. Na univerzi v Padovi so bili proglašeni za doktorje filozofije naslednji: viki visokozredni: gosp. Mirko Zupančič iz Vrtojbe, gosp. Boris Blednik iz Solkana in polk. Stefania Ravnik iz Luponjave v Istri; doktor inženirstva je postal gosp. Vilho Cermelj iz Šturij. Vsem mladim doktorjem prisilno šestletje?

»Za božjo voljo, če že življa, življaj kaj polstencga«, je zahvalil čevljarski mojster svojega vajuca.

»Mar mislite, da vam bom pri suli komiznih ingančih, ki jih dobivam pri moji prodavalni operci, mu je vrnil vajenec.

Pogled na Černaovice, glavno mesto Bukovine, ki so ga zasedle sovjetske čete.

Veličastna katedrala v Strassbourgu, ki je sedaj pod Nemčijo.

Godbeniki vojaške godbe 39. pp. s poveljnikom pp. polkovnikom g. Defarjem in vodjo godbe podporočnikom g. Fabjanovičem v Celju.

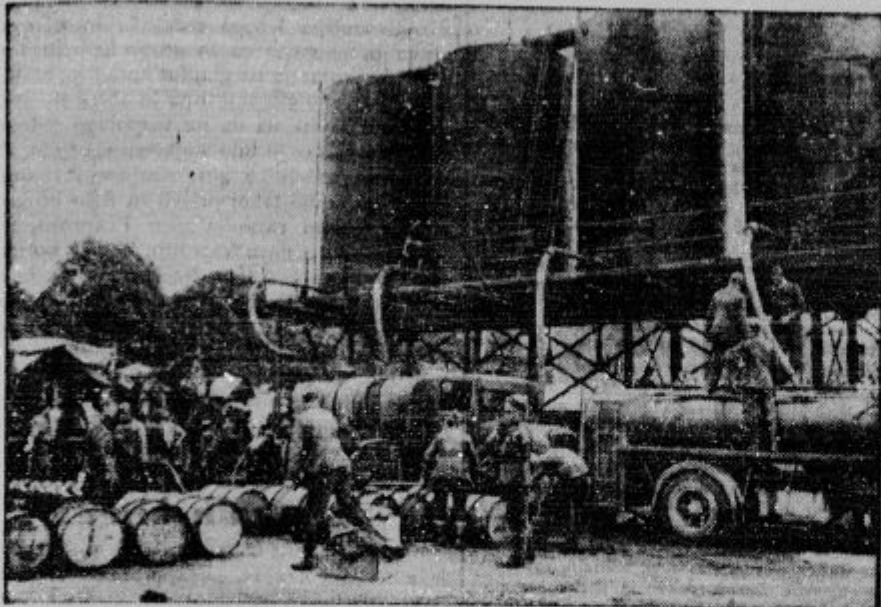
Sovjetski poslanik g. Plotnikov (na levi) po prihodu v Ljubljano. Na Jesni je pa tajnik sovjetskega poslanništva g. Patrikijev.

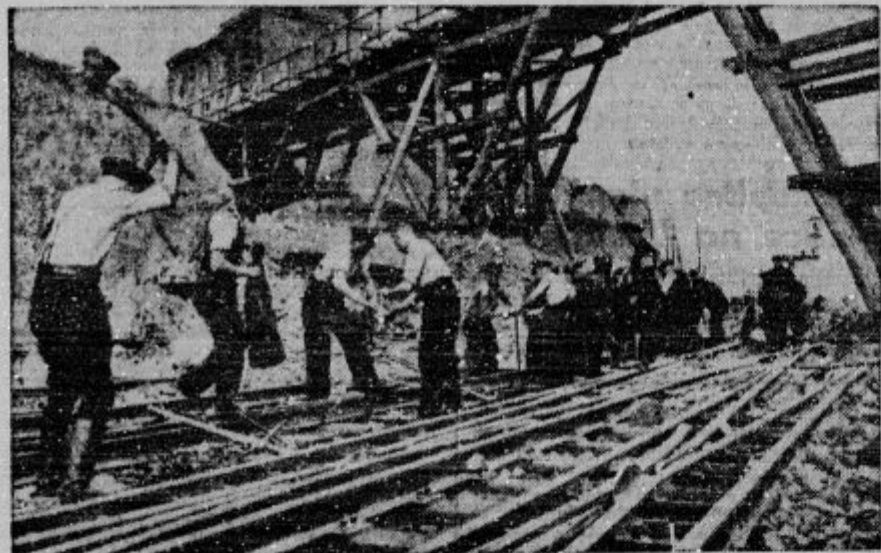
Trg sv. Nedelje v Sofiji.

Znameniti Riški samostan v Bolgariji.

Zaloge bencina, ki jih je nemška vojska zasegla v Franciji.

Razrušeno železniško progo popravljajo delci v Severni Franciji.

Skladovnice komisa, ki je namenjen za nemško vojsko.

Radio Ljubljana

Četrtek, 18. julija. 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Plošče — 12 Plošče — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Harmoniko igra Ivo Podobnikar — 14 Poročila — 19 Napovedi in poročila — 19.20 Nac. ura — 19.40 Objave — 20 Deset minut zabave — 20.10 Slovensčina za Slovence (dr. R. Kolarič) — 20.30 Pevski zbor »Sloga« — 21.15 Plošče — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Citraški trio »Vesnac«.

Petek, 19. julija. 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Plošče — 12 Plošče — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Magistrov trio — 14 Poročila — 14.10 Turistični tedenski pregled — 19 Napovedi in poročila — 19.20 Nac. ura — 19.40 Objave — 20 Deset minut za planince — 20.10 Vzgoja doraščajoče mladine (M. Kovač) — 20.30 Trio za rogove — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Samospevi.

Sobota, 20. julija. 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Plošče — 12 Plošče — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Plošče — 14 Poročila — 17 Otroška ura, vodi M. Komanova — 17.30 Plošče — 17.50 Pregled sporeda — 18 Za delopust igra harmoniko Edvard Kovač — 18.40 Brežice (prof. dr. Vikt. Tiller) — 19 Napovedi in poročila — 19.20 Nac. ura — 19.40 Objave — 20 Zunanje-politični pregled (dr. Al. Kuhar) — 20.30 J. Vombergar: Turistovski večer — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Cimermanov kvartet.

Nedelja, 21. julija. 8 Jutranji pozdrav — 8.15 Citraški dueti — 9 Napovedi in poročila — 9.15 Plošče — 9.45 Verski govor (ravnat. Jože Jagodic) — 10 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice — 11 Prenos promenadnega koncerta vojaške godbe iz Zvezde — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Pevski zbor »Slavec« — 14 Plošče — 17 Kmet. ura: Zavarovanje živine (dr. Pergar Franc) — 17.30 Narodne pesmi — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.40 Objave — 20 Plošče — 20.30 Ruski sekstet — 21.30 Plošče — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Orglice in harmonika.

Ponedeljek, 22. julija. 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Plošče — 12 Plošče — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Magistrov trio — 14 Poročila — 19 Napovedi in poročila — 19.20 Nac. ura — 19.40 Objave — 20.10 Ljudsko zdravje v Sloveniji in nalezljive bolezni (dr. Ivo Pirč) — 20.30 Oktet fantovskega oddelka Rokodelski dom — 21.15 Bolgarska klavirska glasha (prof. L. M. Škerjanc) — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Plošče.

Torek, 23. julija. 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Plošče — 12 Plošče — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Ruske narodne peje Faganelli Anton — 14 Poročila — 19 Napovedi in poročila — 19.20 Nac. ura — 19.40 Objave — 20 Gospodarski pregled (Drago Potočnik) — 20.10 Psihološka dinamika mas (dr. Emil Hrovat) — 20.30 Violinski koncert Fanike Brandt-Jevdjenjčević — 21.15 Plošče — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Dve harmoniki (Emil in Janez Malenaj).

Sreda, 24. julija. 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Plošče — 12 Plošče — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Pesnice — 14 Poročila — 18.30 Mladinska ura: Slovenski literarni zemljevid VII: Stajerska (prof. Fr. Vodnik) — 19 Napovedi in poročila — 19.20 Nac. ura — 19.40 Objave — 20.10 Naši izseljenci (Milko Pirih) — 20.30 Koncert vojaške godbe — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Plošče.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna

Šentoviška lara svojemu župniku in dekanu

V soboto in nedeljo je predstavljal šentoviška lara za vidno in dostojno častno jubilej, ki ga je obhajal šentoviški župnik in dekan Valentin Zebret. Požrtvovalci delni pastir, vsi kulturni delavci in pribojni dekan in častni kanonik g. Valentin Zebret je namreč obhajal 45-letnico, odkar je bil posvečen v svatnika, 35-letnico, odkar je prišel v St. Vid kot kaplan in 32-letnico, odkar je bil imenovan za župnika v St. Vidu. Polnih 21 let je vodil tudi že delavsko ljubljanske okolice, letos pa je bil imenovan za častnega kanonika ljubljanskega stolnega kaplja. Da počaste rodni jubilej svojega dušnega pastirja, so šentoviški ferani priridili že v soboto zvečer slavnostno akademijo v Ljudskem domu, ki je v veliki meri zrasel po zaletu g. dekana. Ob 8 zvečer je pritekavanje oznanilo veseli praznik, ki pred 9 pa je bila velika, lepo okrašena

divocna Ljudskega doma občita do zadnjega kotička. Pa ne samo domači, tudi mnogi drugi predstavniki so prišli na grobno lepo jubilej, tako svetnik g. Slavžič, stolni kanonik in župnik dr. T. Kliner in Ljubljane in večkrat škofjskih zavodov kanonik Alojzij Šušter. Vse skupaj je z navdušenjem postopoma prišel do častnega pastirja in jubileja, da kar je začel zbor zapel lepo pesem v pozdrav šentoviški lara in v istem času pozdravil odličnega jubileja in mu čestital k obletnicam: 40-letnica mašništva, 35-letnica vestranskega nepolnega delovanja in šentoviški in karolinški zaslovesni imenovanje za častnega kanonika. Potem ko je svetni zbor odpel krepko moštvo-slavljenca, je svetni spremljevalci g. Hladnik prečital pismo vzdržavnega godbojnega zborstva dr. Miha Kreka, ki je zaslovesni mu jubileja in njegove larene podupe mihi o mnogih duševnih pastirja in o njegovem postopnem delu na dušni in telesni blagor laranov. Sledile so deklaracije in razne vaje, posebno lepa pa je bila krepka, v kateri so svetniki v svoji pripravljenosti in pripravljenosti čestitali jubileja. Zadejo toča slavnostna akademija je bil završeni s pesem, ki je v spogovorni župnik, dekan in častni kanonik g. Valentin Zebret in so vsi feranov občivali za pripravo slavnost, ki so mu je prečeli v počastitev 60-letne mašništva. Obhajal je tudi spomin na dolgoletno dobo svojega življenja v St. Vidu in povedal svetnik, kar so najljubši lara in zdarni postopki. Tako so je končala lepa slavnost, ki je našli se posebno poudariti v nedeljo sprostaj s slavnostno sveto mašo in zaključna pesmijo v lara cerkvi. Cerkovni govor je imel stalni župnik in kanonik dr. Tomaž Kliner, ki je v klenom govoru orical pol duhovnika, ki živi in trpi s ljudstvom, katero mu je izročeno v duhovno vodstvo.

Blagoslovitev planinske kapelice na Uškornjici

V nedeljo, dne 21. julija, bo na bohinjki planini Uškornjici prevz. g. škof dr. Rožman blagoslovil novo planinsko kapelico, posvečeno Kraltici miru in v njej daroval prvo svečo

daritev. Ze mnogo let je slovela Uškornjica zaradi svojega lepega razgleda in zdravega zraka in ponovno so že gostje izrazili željo, da bi se postavila na planini kapelica. Sedanjí odbor agrarne skupnosti pa je občnemu zboru predložil sklep, da da na razpolago polrebni svet in lea, kar je bilo soglasno sprejeto. Pod vodstvom načelnika agr. skupnosti Rodnika Jožeta so ljudje takoj prišli za delo in danes stoji v bližini razpotja med Praprotnico in Konjičico lepa nova kapelica, katere notranja ploškov meri 4 x 4 m. Načrt za oltar je napravil g. prof. Kregar, vsa dela pa so izvršili sami domačini in zaslužijo vse pohvalo. Vse prijatelje Uškornjice in Bohinja vabimo, da se v nedeljo te slavnosti v čim večjem številu udeležijo in pripeljejo s seboj tudi svoje znance in prijatelje, ki tega izleta sprivo krasnega razgleda gotovo ne bodo obžalovali.

Iz raznih krajev

Sodražica. Naš gospod župnik Franz Majlič je v nedeljo, dne 14. julija praznoval 40-letno pastirovanje v vinogradu Gospodovem. Kar presenečeno je pogledal, ko se mu je v soboto zvečer namerno, da bo v nedeljo po liturgiji slavnostna akademija v čast njegovi 40-letnici mašništva. Kljub vsemu delu, vročini in oddaljenosti naši lara je v šokota, žaniče Marijine družbe, kateri je gospod skrini oča, pastir in sodnik, niso na svojega gospoda postobli. Da bi se mu vsaj nekoliko oddolžili za njegovo delo in molitve, so mu v nedeljo priridili skramna, pa pestro in pripravo akademijo s spovedom, ki je bil za malo razmere vse lezale vreden. Cerkovni pevci, ki slove kot najboljši po vsej Dolenjski, so gospodu slavljencu zapeli prelepo pesem »Solmichut. Eua izmed najlepših tolk, ki bo ostala v srčih poslušalcev nepozabna, je bilo originalno igranje deklic Marijinega vrta »Marijin vrtec. Sploh pa moramo poudariti, da so bile vse točke sporela brezhibno podane v veliko zadovoljstvo g. slavljence in gledalcev in v še večje veselje igralc in igralcev. Prosvetno društvo in Marijina družba žen in deklet so paklonili v spomin prekrasno sliko. Gospod p. Janez Trinko je v svojem lepa-

Gospod Volodijovski

Ko so janitarji dospeli pod stan gospoda Potockskega, so takoj vai z velikim vpitjem ustrelili; ker je pri tudi gospod Potockski odgovoril od ngraj z dobro merjenimi strelci in se je bilo bel, da pride morda konjenka janitarjem v bok, zato so le-ti brez odloga odrinili po cesti proti Zvanca in se vrnili h glavni vojski.

Zvečer se je prekradel iz mesta neki Čeh, ki je bil pajuk pri janitarskem agi in je pobegnil, potem ko jih je bil s policami dobil po podplatih. Od njega so izvedeli, da se je sovražnik že utrdil v Zvanca in zajel prostrana polja pri vasi Družica. Skrbno so izpraševali ubežnika, kajtano je splošno mnenje med Turki: ali bodo razvel Kamencev ali ga ne bodo? Odgovoril je, da vlada v vojski šober duh in da so bile prerobe ugodne. Pred nekaj dnevi se je nenadoma dvignil pred sultanovim letoraz z zemlje nekaj steber diina, spodaj tenak, navzgor pa se je razširjal kakor ogromna žekulja. Muftiji so razložili, da ja pojav naznanja, da seže goslinokova siva do srca in da bo par on tidi vlačar, ki zbrobi dostej neprerungljivo kamencev zaporo. To je zelo dvignilo pogum vojske. Turki — je pravil dalje ubežnik — se boje gospoda hetmana Sobieskega, da pride hrđnjavi na pomoč, ker živi med njimi še iz prejšnjih časov spomin na to, kako avzvalo je meril se na odprtini polju z vojakami ljudovlode — in bi se gotovo rajši upoprignili z Benežani. Ogri ali katerimkoli drugim narodom. Ker pa imajo poročila, da ljudovlada rima vojske, zato splošno pričakajeja, da zavzame je Kamencev, čeprav ne brez truda. Kajmakan Crai Mustafa je sveloval sčrtki manevrost z naskokom na obidaje, toda razumnejši vezir hoče rajši z rednimi oblegovalnicami uspravni mesto obidaj in ga znapati s topovskimi kraglami. Sultan se je po prvem prerokanju pridružil vesirjevemu mnenju, zato je pričakovali pravega obleganja.

Tako je govoril ubežnik. Ko so slišati te vesti, je zelo zaskrbelo gospoda Potockskega in škofa in gospoda podkarnornika podoljskega in gospoda Volodijovskega in vse druge vaje častnike. Kajti oni so se zanašali na to, da bodo Turki trdnjavo naskakovali, in ker je nudila izredno obrambo, so upali, da odbijejo od nje vse naskoke z velikimi izgubami za sovražnika. Saj so večer iz izkušnje, da doživljajo oblegovalci pri naskokih neizmerne izgube, da jim vsak odbli napad slabi duha in krepí pogum obleganca. Prav kakor so se zbrarški vitez skladaj zanjabili v odpor, v bilke, v izpače, tako bi mogli vrljubiti boj tudi kamencevi mežnarji, zlasti če bi se vsak turški nared konfal s porazom Turkov in z zmaga Kamencevov. Za to pa je moglo pravo obdržanje, pri katerem je največjega pomena to, da se krepilejo rovi in podkopi in se potegnjeje lepavi na pozicije, obleganca le utruditi, jim duha oslabbiti in jih napraviti vojine za pogajanja. Na izpade pa se je bilo težko zanašati, ker se obidajci ni smelo opustiti vojaštva, obidajništva ali mežnarstva pa, če bi ga poljeali ven za obidaje, bi čelivo bilo kos janitarjem.

Ko so vse to preudarjali, so bili višji častniki zelo v skrbeh in sreča laid obrambe se jim je zdeli manj varjeten. Bil je pa tudi v zemici malo verjeten, ne samo gledat na turške stle, ampak tudi gledat njih namih. Gospod Volodijovski je bil sioc nedosegljiv in poveslavan vojak, ai pa imel v sebi dostojanstvenost učiteljanca. Kdar nosi v sebi sonce, mare v brevalku var razgreli, kdor pa je plamen, pa naj bi bil še tako goreč, ta razgreje samo najbližje. Tako je bilo s malim vitezom. Ni svet in ni mogoč v druge prešli svojega duha, prav tako kakor tudi ne svoje spretnosti v bojni umetnosti. Gospod Potocki, vrhovni poveljnik, ni bil bojevnik, poleg tega pa mu je manjkalo vere v seba, v druge in v ljudovlada. Škof se je zanašal poglavito na pogajanja; njegov brat je imel težko roko, pa tudi misel mu ni bila lažja. Da bi govil pamet, je bilo neverjetno, kajti hetman gospod Sobieski, četudi

je bil velik, je bil tedaj brez moči. Prav tako brez moči je bil kralj, brez meči van ljudovlada.

Dne 26. avgusta je dospel han z ordo in Dorokenko s svojimi konjci. Oba sta zavzela ogromni prejor na poljih pri Orinaju. Safakana-aga je pozval istega dne gospoda Mišičevskega na razgovor in rvetoval, naj bi se mesto vdalo, zakaj če to stori brez obdržanja, lahko doseže tako ugodne pogoje, kakor ni slišati o njih v zgodovini oblegani. Škof bi bil rad izvedel te zgovornosti, toda v svetu so zavpili nenj in poslali odgovor, ki je ponudbo odklonil. Dne 18. avgusta so začeli prihajati Turki in z njimi sam cesar.

Bli so kakor neizmerno varje. Počelna peh'a, janitarji, muhijci. Vsek paša je vodil vojsko svojega pehaliča: bli so tavej prebivalci Evrope, Azije in Afrike. Za njimi se je vlačil ogromni tabar: s tovarnami vozovi, ki so bile vanje vpraznane mule in bivoli. To slavnostno množično v mnogovrstnem ureju in obdeli se je vleklo brez konca. Od svila do noči so prihajali, se premikali z mesta na mesto, razpostavljali vojske, se ukali na poljih, postavljali šotere, ki so usrečli takšen prastar, da o stolpor in najvišjih mest Kamencev aplah ni bilo mogoče opaziti polja, ki ne bi bilo pokrilo s platom. Ljudem se je zdela, da je zmagal meč in pokrnil vse okolice. Tabar so postavljali med hrupnim strojanjem, kajti oddalek janitarjev, ki je kril to dela, je neprestano streljal na obidaje, z obidaja pa jim je neprestano odgovarjal tapovski ogenj. Genselo je po skalah, sim se je dvigal kvilka in zakril nebanco modriac. Do večera je bil Kamencev tako zaprt, da so mogli priti iz njega gotovo samo pošilje. Ogenj je utihnil čelo, ko so se prve zvezde povesčile na nebo.

Več dni je nato trajal ogenj z obidaja in na obidaje brez prestanca z veliko škodo in oblegovalce: da se je v šotale voje krdelo janitarjev, kjer so jih dosegli strelci, takaj je vsesekli na obidaju bel dim, krogle so padale med janitarje, oni pa so se zapirali kakor krdelo vrabcev, kadar kdo iz puške spusti mednje peščico drobnih šiber. Poleg

ven ameriškanskemu tonu izrekel gospodu in vsem poslušalcem nekaj preprostitih, pa pomenljivih besed. Gospod župnik se je v lepem govoru vsena, ki so sodelovali, prisrčno zahvalil. Gospodu slavljenu želimo še mnogo zdravih let v vinogradu Gospodovem!

Raka pri Krškem: Radovednosti, kateremu pokojnemu bo prvič zapel novi zvon, je bilo žul je prerane ustrezno s temi, da je odšla v večnost Jeronova mati iz Omajca. Dasi že v prav visoki starosti je še vedno pribajala v cerkev. Vse svoje otroke je znala vzgojiti tako, da so ji tudi še vse do sedaj, dasi že davno odrasli, ostali zaupno vdanji. Tudi za vse javno delo se je še vedno živo zanimala. Kadar je našega dopisnika privedla pot mimo njene hiše, si ni mogel kaj, da se ne bi odzval prijaznemu pozdrabu na domač pomenek. Naj bo dobri materi Bog bogat plačnik! Preostajim pa misle sožale!

Škofja Boka: Ta teden je imela smrt bogata kmetar. Kot peva Ertev je padel od strele zadet (urednikov oče Franc iz Gorenje vasi pri Ratačah. Kot drugi je bil na vrsti gostilničar Abdim Franc, ki je umrl v Savh. Iz Save so ga potegnili nekje pri Sledniku. Kot tretji pa je bil Ertev jetiko Berdiš Franc, bomaj 27 let star, iz Virnež pri Škofji Loki. Vsem naj Bog bo pravičen sodnik. Ostalim pa misle sožale!

Spodnji Brnik: O naši vasi, ki leži spodaj Cerklj na Gorenjskem, že doli časa ni bilo glasu v »Domoljubu«. Pa vseeno rudi naša sosenska s cerkvo sv. Simona in Juda, pri kateri imamo ponavadi tudi svojega dušnega pastirja, doživljam od časa do časa kaj pomembnega. Lansko leto septembra smo dobili novega gospoda, k. župnika iz Kresnice Dolinarja Janeza, ki prav po očetovski skrbi za nas. Nemala njegova zasluga je, da je naša cerkva, do katere se kaže vsa ljubezen vaščanov, znova vsa prenovljena, električna napeljava do podrobnosti izpeljana in še več drugih stvari deloma novih ali prenovljenih. Tako da ko stopiš v ta lepo prenovljeni hram božji, ki v miru stoji zunaj vasi med živo naravo, med zelenjem, cvetličami in klanjajočim žitnim klasjem, ki vse diha iz sebe močnost božjega stvarstva, so ti nehote zberejo misli v pobožno molitev k Bogu, k njemu, ki rast daje in ki tukaj v tej cerkvi prebiva. — Na praznik sv. Petra in Pavla se je izpolnila že večletna želja naših pevcev, ko je naš gospod, kakor mi pravimo, blagoslovil novi

harmoniji, ki ga je izdelal mojster Jenko iz St. Vida za cene 6000 din. Vsem dobrotnikom, ki so prispevali za harmonijo, hvaležno kličemo: Bog plačaji! — V nedeljo 27. julija bomo pa zopet doživeli pomembno slovesnost. V naši cerkvi bo opravil slovesno sv. mašo g. novomašnik Evstahij Kristanc, kateri je deroval prvo sv. mašo preteklo nedeljo v farni cerkvi v Cerkljah. Gospoda Evstahija je v naši vasi tekla zibelka. Že v zgodnji mladosti je zgubil

JAVNA ZABVALA

Podpisani se najtopleje zahvaljujem upravi »DOMOLJUBA«, ker mi je izplačala znesek **1000 (tisoč) dinarjev**

kot zavazovalnik za zavarovalnico »Domoljuba« ob priliki požara, ki mi je zanesla streha. Vsakemu iskreno priporočam »Domoljuba«. Z odličnim spoštovanjem.

Židovnik Franc

Moh. Ločnik počta Turak

očeta in mater. Kot 14letni fant je prišel k sodelavcem in je s svojo pridnostjo pri učemju in z božjo pomočjo dosegel da sedaj kot novomašnik stopa pred oltar. Vsi vaščani se veselimo tega dogodka in smo ponosni na svojega vojaka g. Evstahija, kateremu prav iz srca čestitamo.

Bohinjska Bistrica: Kakor vse kaže, se bo vreme v Bohinju le spreminilo v prijetno poletno toploto. Do sedaj je kar davaj na dvem padni dež. Od druge polovice preteklega tedna pa se je nebo le očistilo oblakov in toplo sonce privablja vedno več letovščinarjev, ki jih sicer letos ne bo poseveč, vendarle upamo, da sami ne bomo ostali. — Neč od petka na soboto je prinesla gostilničarju Francu Resmanu na Ribičevem haju velike gospodarske škoda, ker mu je streha izgela gospodarsko poslopje, ki je pogorelo do tla. Silna treskanje je malekateremu števku pustilo spati in nekako ob

eni ponoči je streha izgela navedeno poslopje. Kljub silnemu dežju je s stranišnega požara zajel vse poslopje, kjer je bila v njem shranjenega več tisoč kilogramov sene in druge krme. Resmanu je pogorelo vse poljske ovsode, molar za slaničarstvo in milia za mletje kreme. Gospodar je sicer zavarovan, vendar bo škoda daleč presežala zavarovalno vsoto. — V ponedeljek, dne 15. julija, se je posočila zvesta članica tukajšnjega Prosvetnega društva gđ. Julka Meninger v uslužbenem dr. železnici g. Francem Smaljavcem, ki je prav tako bil član našega društva. Oba sta se manjvabe udeleževala vsakega društvenega življenja, zlasti mlada nevesta, ki je pogostokrat s svojo dobro igro navdušila gledalca. Mladina pozočaroma želimo vso srečo z željo, da ostanejo zvesta člana društva.

Zabnica: Dne 21. junija je umrl na svojem domu v Zabnici, previda s tolaži svote vere, star šole 49 let, Pokora Janez. Pokora je bil zelo razumen posestnik in skrben oče ter zelo blag človek, ki je rad pomagal bližnjemu. Kdor se je obrnil nanj za kako pomoč, mu je gotovo ni odrekel. Zelo poštovovalno je sodeloval pri gasilskem društvu, zlasti ob požarih ja bilo med prvimi na mestu: in reševal, kolikor je mogel. Bil je med prvimi igralci, ki so nastopali na Zabaščkem prosvetnem ožru. S kako skrbjo in veseljem je vsako leto vodil dela in sam največ pomagal pri okrašanju znamenja za procesijo sv. Rešnjega Telesa ter je največkrat sam preskrbel potrebna slavočoka. Velika veselja je imel do lepega zvenenja in je bodil nad 15 let potrkavat v župnijske cerkev v Zabnici. Bil je zelo točen in vesten, tako da, kar je obljubil, je gotovo tudi izpolnil. Svojo težko bolezen, ki ga je mučila, nad 10 let in katere kaš si je nakopal v svetovni vojni, je prenašal zelo potrpečljivo. Čeprav zelo razumen, je bil vendar zelo skromen ter se ni nikdar stihl v ospredje. Vsi, ki ste ga poznali, zlasti pa oni, ki ste bili deležni njegove pomoči, se ga spominjajte v molitvi. Poživaj v miru, dragi Janez! Domače naj pa tolaži Bog.

Škofljan pri Makovskem: Srečkarjevi materi v slavo Usodnega junja početne nedelje so vam zapeli zvonovi na pot v večnost, mati. Zakaj nas zapuščate? Zamisljam si, ali je to mogoče? Ko vas gledam, nič več me ne kličete, kakor vedno, vaše oči se zaprte, na lica ni nasmeha kot nekoli. Ne bomo vas pozabili? Bog vam plačaji! Zbogom, mati! Ohranili vas bomo v častnem spominu!

Bohinje: Dne 13. julija ob poč. 4. zjutraj se je nenadoma med ljudim gromenjem vsula toča, dežev

tega so Turki, ki očitno niso vedeli, da so na obeh gradovih in v mestu samem topovi, ki daleč neso, razpenjali šotore preveč blizu. Po nastetu našega viteza so jim dovolili to storiti in šele, ko je prišel trenufek početka in so se vojaki, da bi se obvarovali pred sončno vročino, poskrili pod šotori, se je z obzidja oglasilo nepretrgano gromenje. Nastal je stih in trepet: krogle so trgale platin in drogove, pobijale vojake, razmetavale ostre drubece sht. Jančarji so se umikali vsi zmešani v nerodu, glasno kričali in na begu prevračali šotore pred seboj ter širili povsod nemir in bojazen. Tako zmešane je napadel gospod Volodijevski s konjenico in sekar, dokler niso prišli močni oddečki konjenice na pomoč. V glavnem je vodil te ogenj Kefting, poleg njega pa je nap. avil največje opustošenje med pogani poljski sodnik Čiprijan (Tomašević). Sem se je sklanjal med vsakim topom, sam pristikal prišgahtnik; potem pa si je s roke prikril oči, gledal, kakšen je učinek strele in se v srca radoval, da tako koristno deluje.

Pa tudi Turki so kopali rove, delali nasipe in vlačili nanje težke topove. A preden so začeli s njimi biti, je prišel pod nasipe turški poslanec, zatakni na bambusovo palico cesarsko pismo in ga pokazal oblegancem. Poslali so dragonce, ki so takoj zgrabili čauša in ga privedli na grad. Cesar je pozval mesto, naj se poda, če neben poverljivost svoje moči in blagovestnost. »Moje vojake« — je pisal — je kakor listji na drevju in peska ob smorju. Pogledajte na nebo, in kadar zagledate brezštevilo zvezde, naj se zbudijo strah v vaših srcih in tedaj si povejte drug drugemu: Gled, tako je moč verniti! Ker pa sem nad drugim kralji, milostljiv kralj in vrnk pravega Boga, zato zadržam svoja dela z Bogom. Vedite, da sovražni občanezi živele, zato se vi ne uprajte moji vojski in mi izročiti svoje mesto. Če pa se mi zmanjavate protiviti, boste vai pod mečem poginili, a proti meni se ne bo nihče drznil dvigniti svojega glava!

Dolge so premišljevali, kakšen »response« (odgovor) bi dali na to pismo — in navrgli neprimerni

navset gospoda Zaglobe, da bi psu rep odsekali in ga v odgovor poslali. Napolnili so poslali spetnega moča. Jusico, ki je dobro znal turški jezik, a listu sledilo vsebine: Cesarja nočemo jesti, pa tudi pošiljati ga nismo dolžni, ker nismo prisegli njemu, ampak našemu gospodu. Kamenec ne damo, ko nas vse priseg, da branimo utrbe in cerkve do smrti. Po tem odgovoru so se častniki razšli na obzidje, kar sta izločili škof Lanckoroški in gospod general podoljski ter poslala spetnam nov list s prošnjo za štiridesko premirje. Ko se je raznesla vest o tem pri vratih, se je začel hrup in roljanje a sabljanji. »Pri moji veri,« je ponavljal ta in oni, »mi ne pri topovih gorimo, tam pa za našim hrbitom pošiljajo liste brez naše večnosti, čeprav smo člani vojnega sveta! In po večernem povelju so šli častniki skupaj k gospodu generalu, njim na čelu mali vitez in gospod Makoviecki, ki sta bila sba zelo povitež zaradi tega, kar se je zgodilo.

»Kako je to?« je zaklical stolnik latičevski, zali že mislite na predajo, ker ste poslali novega lista? Zakaj se je to zgodilo brez naše večnosti?

»Zarec,« je dodal mali vitez, »ker smo bili v v svet pozvani, ne gre, da bi se pošiljali liste brez nas. Tudi ne dovolimo govoriti o predaji; kdor bi si pa to želel, naj se umakne s svojega mesta!«

Ko je to govoril, je grozno migal z brčicami, zakaj bil je vojak, vajen najstrože discipline, in silno ga je bolelo, da je moral ugovarjati predstojnikom. Toda ker je bil prisegel, da bo branil grad do smrti, je mislil, da mora tako govoriti.

Gospod general podeljaki je bil zmešen in je odgovoril:

»Mislil sem, da v tem vsi soglašamo!«
»Ne soglašamo! Tu hočemo zgoreti!« je vzkliknilo nekaj desetoric glasov.

Na to general:
»Rad slišim to, ker je tudi meni vera dražja od življenja in nisem bil nikoli bojaljiv pa tudi ne bom. Ostanele, gospodje, pri večerji, po se bomo laže zedinili.«

Toda oni niso hoteli ostati

»Pri vseh nam je mesto, ne za mizoče je odvrnil mali vitez.

Mali tem je prišel škof, in ko je izvedel na kaj gre, se je takoj obrnil na gospoda Makovieckega in na njegovo vi-za.

»Čestiti ljudje,« je dejal, »vsak ima v srcu to, kar imate vi, in nihče ni govoril o predaji. Poslal sem prošn k štiridesko premirje. Pisal sem takele: med tem časom poljubno po pomoč k našemu kralju in pejinemo od njega navodila, naprej pa bo, kar bo Bog dal.«

Ko je mali vitez to slišal, je začel zopet z hvatami migati, sedaj pa zaradi tega, kar ga je zgrabil jeza in napačnost smeh nad takim pogovornji vojnih zadev. »O, vojak od mladih nog, svojemu ušesni ni mogel verjeti, da bi kolo sovražniku predlagal premirje zato, da bi si pridobil časa, poslati po pomoč!«

Zato je začel mali vitez gledati gospoda Makovieckega in druge častnike, ti pa so gledali njega. »Ali je to šala ali ni šala?« je vprašalo nekaj glasov. Potem so vsi umolkli.

»Prevažniče,« je rekel slednjič Volodijevski, »bil sem v tatarskih, kozakških, moskovskih in švedskih vojskah, toda o takem ravnanju še nisem slišal. Saj ni prišel sultan zato sem, da bi nam ni ugodil, ampak same za to, da bi dosegel kar hoče. Kako naj pristane na premirje, če se mu piše, da bomo ta čas zloino čakali na pomoč?«

»Če ne pristane, ne bo nič drugega kakor to, kar je sedaj!« je odgovoril škof.

Na to Volodijevski:
»Kdora prosi za premirje, ta javno kaže svoj strah in svojo slabost, kdor se pa zanaša na pomoč, ta čisto lastnim silam ne zaupa. Zdal je poganski pes to z listega list izvedel in iz tega je nastala za nas neprejšnja škoda.«

Ko je škof to slišal, je bil žalosten.
»Lahko bi bil kje drugje,« je rekel, »ker ga svojih ovčic v stiski viscem zapustil, zato se moram opreževati.«

(Nadaljevanje prih.)

kot neč in je tako močno padala, da je bila zemlja v desetih minutah popolnoma bela. Toča je polje popolnoma uničila. Opravičeno se vprašuje kmet: »Kaj bo sednja? Toča je sednja že tretjič v tujaknji dežini. Posreber komisija je obraktat ocenila to škodo na 684.000 din. Če primerjamo to rešitev s škodo, ki jo je toča povzročila danes, lahko mirno privedimo, da je sednja toča napravila tujaknjemu prebivalstvu do 1.800.000 din škode. Ker ljudstva tukaj nima drugih dohodkov, kot s polja in ker narukatera družina ni imela še sednja kaj jesti, je zelo potrebno, da oblast takoj stori vse potrebno in tako obširno prizadetemu ljudstvu kolikor največ more pomaga.

Jesenice. Te dni sta hodila po Jesenicah dva mlada moška in ponujala pri strankah v nakup knjige z versko vsebino. Opozorjamo vse, tudi okolice, da teh knjig ne kupuje, ker niso potrjene od cerkvene oblasti. — Požar, ki je izbruhnil ono soboto v tovarniškem objektu na Javorniku je napravil precej škode. Vendar se je zahvaliti poštvalnosti gasilcev. Za ni tovarna kup razvalin. Omi petek popoldne so pokopali na larnem pokopališču na Koroski Bell 28-letno Marico Bernikovo iz Slv. Javornika. Naj počiva v Bogu, kakoremu je bila ves čas boleznj tako vdana!

Študent pri Sevaici! Na Habajnici je umrl po dolgi in mučni bolezni najstarejši laran Janez Janc, v starosti 86 let. — V Rovisab je odšla v večnost Terezija Kurak, v starosti 78 let. — Higijenski zavod iz Ljubljane je te dni priredil higijenski razstavo v šoli. Občinstvo se je hvalevredno udeleževalo predavanj in predvajanj zdravstvenih filmov. Higijenskemu zavodu smo hvaležni za pozornost, ki jo posveča našim podzemskim krajem.

Škofja Loka. Te dni praznuje svojo osemdesetletnico ga. Ana Leskovec roj. Homan, p. d. Lavdanova mama iz Spod. trga. Rodila se je 8. 7. 1860 pri Mačku in je sestrična kanonika Suhnika. Mlada leta je živela pri svoji teti, kanonikovi materi, narkar se je poročila s trgovcem And. Leskovecem. V srečnem zakonu sta imela dva sinova, od katerih je dr.

Janko advokat v Rogatcu. Tote pa je žena. Toda leta 1902 ji je umrl mož, vaker je sama prevzela trgovino in jo vodila do 76. leta svojega življenja, ko je njeno trgovino prevzel Lado Finžgur. Pri svojih visokih letih je jubilarica še vedno sveža, zdrava in živahna, pa globoko verna in pobožna, saj hodi vsak dan k sv. maši v larno cerkev. Da je izredno dobrega srca, kaže tudi dejstvo, da je pri njej že 30 let za služkinjo Micka Triler, kar je v današnjih časih malokje kaj podobnega. Lavdanova mama je res pristna gorenjska korenina in zavedna loška putgarica. Prav tuda prebira naše časopise, na »Domoljuba« je pa varočena voč kot 90 let. Zato je prav, da se je ob 80 letnici molitve in dela spomni tudi naš list, ki ji iskreno čestita in želi: še na mnoga zdrava leta!

Godešice. Kurak Anton iz Godiš piše: V nedeljo, dne 23. junija popoldne okrog 6 se je pešja Kurak Anton ml. delavec doma iz Godešice po hetonirani cesti v smeri iz Medvod proti Jerpici. Približno v sredini tega odseka se nahaja na desni strani tih gozdčika mala bronzarija, kjer se prodajajo sv. že jagode. Tam je mladi Anton oprazil svoje prijatelje in je imel namem istim se pridružiti. Pritel je svoje knto obratati iz desne strani ceste proti sredini, da bi s tem lažje zavil iz ceste. Ravno v tem trenutku je privozil za njim v isti smeri iz Medvod z osebnim avtom g. Demšar Dukan, sin posestnika in gostilničarja iz Ziri z veliko brzino, ki je najbrže imel namem pretiiti mladega Antona, katerega je v tem trenutku njegov avto zadrl od zadaj in ga zaradi brzine vrpel tako, da je mladi Anton padel na prednji del avtomobila in mu pri tem polomilo rebra, možni utarec pa je dobil na zadnjem delu glave. V trenutku nesreče je pilal močan veter, zaradi česa drevja v gozdčiku ni mladi Anton silal za njim prihajajočega avtomobila, avtomobilist pa tudi ni dal nikakega signalnega znaka, da ni s tem opozoril kolesterja. Mladi Anton je tako po nesreči izdihnil.

Mošt. V nedeljo, 7. julija je zapustila svetno dolino Marija Strojna, hčerka železniškega učitel-

Ob žetvi

Pojše se je zasvetilo letos, kot bi solne liše; mogle so mu sonce skrite, topla žarka ohladile.

Zalostno zori pšenica polja nabega cvetica. — So li mogle in malivi in pa hlad ji tega krivi?

Zlato klasje, kaj pogrešal, da otožno se povešal? Lj zato, ker v mladi zarji tod divjali so viharji?

Ali pa, ker tam v daljavi še sledovi so krvavi, kjer je krivila smrt kosa, kamor kolji je stopila?

Ne žaluj, rumeno klasje, velik dan nam šetva čas jel! Vas drugačno je poltje tam, kjer raste bojno cvetje.

Limbarski.

benca Strmijana. Umrla je v cvetu mladosti, saj je bila stara komaj 17 let. V petek, bil je tamreč prvi petek, je bila Marija še v cerkvi in je prejela sv. obhajilo, a v nedeljo okrog upolodne pa je že odplavala njena duša v večno domovino. V torek je imela venčasten pogreb. Številna udeležba pogrebu je pokazala, da je bila Marija zelo priljubljena. Na zadnji poti jo je spremlila Marijina družba. Na pokopališču se je peselov od pokojnice g. župnik Jože Rott. V ganljivih besedah je poučaril krepkosti življenja pokojnice in omenil, da je najstevnejša družina hotislo župnije izgubila eno od svojih dragih. Naj ji bo Bog bogat plačnik! — Staršem, bratom in sestram pa naše iskrene sožalje! — V času, ko je bil pogreb Strmijanove Marije, se je v zgornjem Hotiču zastrupil dveletni deček ševkar Herman. Kakšen je bil strap še ni znano. V obliki kroglice je strup pregriznil in bil na mah mrtel. Staršem in bratu naše iskreno sožalje!

Spodje pri Truhajem. Dne 10. julija se je spalnil neznan vlomilec v hišo Joteta Slaka. Domači so bili na domu, iz omara je pohral 3 moške obleke in še več drugih reči v skupni vrednosti 1700 denarjev. Neznani vlomilec je v hitrih potezih tudi palico. Če bi morda neznan vlomilec prodajal obleke, naj ga dotični naznanj najbližnji žandarmerijski postaji.

Vrsta pač pri Komuču. Dne 7. julija je umrla v kamniški robitišnici zvesta Marijina hčerka Golob Antonija. Pokopana je bila v ponedeljek ob veliki udeležbi bratov, posebno deklet iz Marijine družine, čije članice je bila pokojnica. Veliko je trpela, a bila je globoko pobožna in zato iskala tolažbe v molitvi. Bila je večkrat v bolnišnici, a zdravlja ji niso mogli dati. Pokopana je na kamniškem pokopališču na Zalah. Naj ušiva pri Bogu zaslužno plačila, a domače pa naj tolaži dohri Bog!

Kamenda. V nedeljo, 14. julija je bil pogreb žana moške Marijine družbe Antona Čihovka iz Gmajnice. Bil je mnogo let banovinski ceslar in delavec kakor uravilja. Bil je naročnik našega lista. Naj mu bo Bog milosrdni sodnik! — Mladinska prireditelj v nedeljo, 14. julija je pokazala, da je mladina na pravi poti. Mladci so dobili svoj praprot, katerega je blagoslovil g. svetnik Janez Zahukovec. Kumica pa je bila Cilka Streinova, hčerka narodnega poslanca in banškega svetnika g. Streina. Lep govor je imel g. svetnik. Po blagoslovitvi in litanijah je bil nastop slovenske mladine, ki je za izvajanja služil najlepšo zalivalo.

Listnica uroditelcem

Listnica uroditelcem. Vukmanič pri Karlovcu: Poalase lepe prigodnice žalibog ne moremo objavit. Pač pa čestitamo na vse strani in želimo novoporočencema največjo srečo in obilo božjega blagoslova.

Ajdovec. Nenadoma je umrl vojni invalid Dominik Legan, posestnik iz Srednjega Lipovca. V svetovni vojni je izgubil desno oko. Bil je starobnik »Domoljuba«, ki je prihajal v njegovo hišo le na 50 let. Tudi knjige Družbe sv. Mohorja so bile že od samega začetka hišna last. Tik pred svetovno vojno je bil župnik občine Ajdovec. Nj počiva v miru!

Višnja gora. Ogljaka se polagoma prva leti, vendar z delom nikamor ne moremo. Nagaja vreme. — Delo za gradnjo cerkve sv. Avstina Padovanskega na Veliki lok pri Višnji gori lepo napreduje.

Sv. Andraž v Halovak. Med urbeike kmetice je odšla komaj leto dni stara Anica, bila ka spoštovanih staršev Jožeta in Marije Kendl iz Male Varovce. V Vel. Varovci so nšli na praznik sv. Petra in Pavla v postelji prižig. Karico Marijo Rus mrtvo, ki jo je zadela kap. Dosegla je starost 69 let in je bila zelo pobožna: rada je hodila k sv. maši in pogosto prejemale sv. rokromente. Naj uživa večaj pokoj! Po vinogradih se je pričela pojavljati pronospora. Zato je mnogo potrebno, da vsi vinogradniki skrupi, da se obvaruje pred veliko škodo. Zaradi večnega deževja bo leto malo živinske krme in še so je težko spraviti zaradi slabega vremena. Naši mošje in fantje so odšli na sezonsko delo v hrvaško Podravje. Odkli so vednooma zaletli, da bodo zastajali nekaj čita, da bodo v zmožnih mesecih mogli prebriveti svoje družine. Zares, težko je življenje kakovskega prebivalstva, ki nima doma primernega zaščitka, da bi moglo pridivljati svoje družine.

Jesenice. V nedeljo po osmi sv. maši je naznanil mali uravilki zvonček Jesenicom, da ni več Cudrove Minca. Globoko je odjeknila nenadna vest o smrti blage, dobre in žaljive Mince, ki jo je vsakdo poznal. Dočkala je 77 let življenja, skoraj 55 let je je vesno in z vo na tinitnostjo opravljal službo cerkvenika v tovarniški podružnici cerkvi za Sv. Strojaj

bi rekli, da je rekord tako dolgo dobo službovanje na enem mestu. Narukateri gospodje kaplani ki so tekoni let službovali na Jesenicah, se jo bodo spominjali, kako je imela pokojna Minca vse v najlepšem redu v cerkvi in zakristiji. Ob njenem zliem mehaniskem jubileju in 70 letu starosti se je je »Slovenec« spominjal. Minca je tudi pred 4 leti romala v Rim in se do zadnjega natančno spominjala vseh dogodkov ter skrbno hranila spominke kot relikvije. V nedeljo zjutraj ji je nezadno ugasilno njeno življenje — upamo, da jo je Vsmogočni poklical k sebi kot zvesto služabnico, ki mu je celo življenje lepo služila. Saj je redno vsak dan pristopala k mihi Gospodovi. Pogreb je imel pokojna zelo lep. Številni znanci in laranj so jo počastili s svojo udeležbo in s tem dokazali, kako priljubljena je bila. Naj počiva v Bogu. Svojcem naše iskreno sožalje.

Sv. Urh na Strojni. Mužno strljanje s topli ono soboto po popoldne zas je sponnila, da bo nekaj posebnega pri Sv. Urhu na Strojni. V nedeljo, 7. julija so naboli ljudje prihajali od blizu in daleč. Cerkev je bila nabitno polna. Ob 7.30 je prišla procesija iz Libelid, nato so imeli libelidki g. župnik sv. mašo. Sledila je blagoslovitev prenočljenega križa na pokopališču. Takoj za tem pa blagoslovitev novega ruosa. Po govoru g. spoda župnika je bilo darovanje za nov ruos. Ne smemo pozabiti na pevce, ki so lepo prepevali, kakor tudi godbe, ki je marljivo igrala. Za tem je bila glavna sv. maša, katere je daroval g. dekan iz Mošice. Po sv. maši je bil slovesen obhod a sv. Režanjan Telesom. Vsem dobrotaikom, povrni ljubi Bog in sv. Urh!

» ob, kam Gospod?« 18 cerkvenih pesmi in molko zbor. Izdal dr. Fr. Kimovec. V Ljubljani 1940. Samozaložba. Odobril kn. list. ordinarij ljubljanski z dne 21. marca 1940 št. 1500. Izvod 16 din, 6 izvodov pa samo 46 din. — Krast zbirkai pesmi na razno prilika. Ogenjisti, pridno segajte po njih, ne bo vam št. Zakaj, kar 6. knoznik dr. Kimovec iska, je vse pročitano.

Bil sem odpuščen

Kako naj se ravnam

Če ti delodajalec odpove službo, se najprej zanimaj, če je bila odpoved izvršena v skladu z zakonom ali kolektivno pogodbo. Odpoved je obojestransko 14 dnevna v smislu § 234 o. z., razen če je bil sprejet na pozkušnjo ali samo omejeno v naprej določeno dobo, ali za izvršitev gotovega dela. V prvem primeru ti delodajalec lahko vsak čas odpove brez odpovednega roka, v drugem primeru ti poteče služba ob koncu dogovorjene dobe, v zadnjem primeru pa, ko se konča delo.

Poglej izplačilo! Prepričaj se takoj, če si bil v redu izplačan in ne podpisuj ničesar, dokler ne ugotoviš, da je izplačilo v redu.

Podpore pri Javni borzi dela.

Prijava brezposelnosti. Čim si brez dela, se takoj prijavi z delavsko knjižico na občini, ali če je v kraju, kjer si zaposlen, ekspozitura Borze dela, na ekspozituri oz. na Borzi dela. Knjižico bo občina odposlala na Borzo dela v svrhu pošiljanja podpore.

Pazi! Prijavi se takoj tekom 6 dni po poteku službe, sicer se ti zmanjša pravica do podpore.

Podpore pri Borzi dela se dele v redne, podaljšane in izredne. Redne tedenske podpore so naslednje:

Od III. do VII. meznega razreda: osebna: 60 din, poročni: 70 din.

Od IX. do XI. meznega razreda: osebna: 90 din, poročni: 110 din.

XII. meznega razreda: osebna: 120 din, poročni: 150 din.

Mezni razredi so isti kakor za OUZD.

Trajanje podpor se ravna po času članstva (kolikor časa si bil zavarovan pri OUZD v zadnjih 24 mesecih pred brezposelnostjo).

Redne podpore: Ako si bil v zadnjih 24 mesecih zavarovan vsaj 8 mesecev, imaš pravico za vsakih 8 mesecev zavarovane dobe do 4 tednov podpore, torej v najboljšem primeru, če si bil zavarovan pred brezposelnostjo vseh 24 mesecev, do podpore 12 tednov. Ako si bil pred brezposelnostjo nepretrgoma zaposlen 12 mesecev, dobiš k redni podpori dodatek 6 tednov, če pa si bil pred brezposelnostjo zavarovan 24 mesecev, pa še dodatek za neprekinjeno članstvo 14 tednov. Tako dobiš v najboljšem primeru podporo za 26 tednov.

Ako podpore v prvi brezposelnosti ne izčrpaš, imaš po 8 mesecih ponovnega članstva pravico do na novo dobljene podpore in še do ostanka neizrabljene podpore od prejšnje brezposelnosti, če od zadnje brezposelnosti oziroma zadnjega nakazila podpore ni preteklo več kot 12 mesecev.

Podaljšanje podpore: Če si bil v zadnjih 24 mesecih vsaj 5 mesecev brezposeln, pa niš pravice do redne podpore (če si jo že izrabil), imaš pravico še do podaljšane podpore. Te podpore pa se bodo izplačevale samo ob veliki brezposelnosti in kadar bodo Borze dela nabrale 50.000.000 prihrankov.

Izredne podpore: Če si že izčrpal redno in podaljšano podporo, moreš dobiti v nujnem slučaju še izredno podporo, ki znaša največ tri tedne v enem koledarskem letu.

(Dalje prihodajo.)

N a z n a n i l a

V Serafinski kolegij v Ljubljani sprejemajo frančiškani sinove vernih krščanskih družin od 1. do 4. gimnazijskega razreda. Poglavitni namen zavoda je vzgoja za frančiškanski naraščaj. Prošnjo za sprejem je treba vložiti vsaj do 30. julija. Starši, ki bi želeli dati svoje sinove v ta zavod, naj se obrnejo po prospekt na »Vodstvo Serafinskega kolegijca v Ljubljani, Marijin trg 4.

n Katoliško prosvetno društvo sv. Frančiška v Savinjski dolini je preložilo svojo tombolo in to nepreključno na dne 4. avgusta 1940. Ker so dobilki lepi, segajte pridno po tablicah!

n Na Kurešičku, v znani bašepojni cerkvi Kraljeve miru, bo v nedeljo, dne 21. julija nova maša, ki jo bo daroval saferezijanec g. Karol Geld iz Ljubljane.

n Brezplačno debije novi naročniki, ki naročijo naš osrednji slovenski kmetijsko-strokovni list »ORAC« za II. polletje 1940, tudi vse one številke iz prvega polletja, kolikor jih je še na razpolago. »ORAC« stane do konca letošnjega leta samo 10 din in se naroča pri upravi lista »ORAC«, Ljubljana, Tyrševa cesta 38. Se danes ga po dopisnici naročite!

n Medija Izlake. Nabavna in prodajna zadruga v Izlakah, r. z. z. o. j., obvešta svoje članstvo, da bo redni letni občni zbor 28. julija 1940 ob 8 zjutraj v zadrugi dvorani. Dnevni red: 1. Poročilo upravnega odbora. 2. Poročilo nadzornega odbora. 3. Citanje revizijskega poročila. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1939. 5. Sklepanje o upoštevanju poslovnega prebitka. 6. Sklepanje o razrešitvi upravnemu in nadzornemu odboru. 7. Volitve upravnega in nadzornega odbora. 8. Sklepanje zaradi hiše V. Omahne. 9. Sklepanje do katere vsote se sme zadruga zadolžiti. 10. Sprememba pravil. 11. Predlogi in pritožbe zadrugnikov. 12. Slučaj-

nosti. Če bi ob navedeni uri ne bilo dovoljno število članstva, ki je za sklepčnost potrebno, navzočnega, se vrši čez sedem dni na istem mestu in ob istem času in s istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo sklepal veljavno ne glede na število navzočih članov.

n Dijaški dom v Ptujju sprejema tudi za prihodnje šolsko leto 1940/41 v oskrbo dijake, ki bodo obiskovali ptujsko realno gimnazijo ali mestansko šolo. Tu se sprejmejo telesno zdravi in nepokvarjeni sinovi dobrih krščanskih staršev v popolno oskrbo, ne glede na poklic, kateremu se žele gajenci posvetiti. Vzgoja sloni na versko-moralni podlagi. Zavod vodijo gg. minoriti. Vsa potrebna pojasnila dobite pri vodstvu ali v poslanem prospektu. Prošnje za sprejem je treba poslati najkasneje do 10. avgusta na vodstvo Dijaškega doma v Ptujju.

n »Ljudska Samopomoč« v Mariboru, zavarovalna zadruga z om. j., je imela v nedeljo dne 14. t. m. svoj redni občni zbor potom izvoljenih delegatov, ki je pokazal razveseljeno napredovanje te naše domače institucije v letu 1939. Iz poročila združnih funkcionarjev je razvidno, da je imela Ljudska Samopomoč koncem leta 1939 nad sedem tisoč članov, ki so zavarovani za več kakor 53 milijonov dinarjev. Bilanca izkazuje nad 37 milijonov din prometa. Aktivna znašajo čez 8 milijonov din, matematične rezerve 7.346.684.— din, varnostni sklad 442.275.— din. Dosedanji odbitek za pogrebno se je znižal od 18% na 15%, veljaven od dne 15. julija 1940. Zavod poseduje na Aleksandrovi cesti svojo palačo in v Kolodvorski ulici dve stanovanjski hiši po bilančni vrednosti nad 4 milijone din. Dosedanji predsednik g. dr. Ivo Sorli je radi preselitve v Kranj izstopil iz odbora. Za njegove nevenljive zasluge za procvit zavoda ga je občni zbor izvolil za častnega predsednika. V sled tega so se izvršile dopolnilne volitve upravnega odbora.

Ob tihem večeru

Na gričku cerkev svetega Lovrenca stoletja že med smrekami stoji in gleda na Lubnikovo pobožje: med drevjem tam samotna vs stoji. Iz nje se stolpa naskoli zvonov večerni »Avec« oglasi.

Odrije glavo in začne moliti v družini oče angelški pozdrav. Z veseljem nepopisnim božja Mati ljubeče unajo gleda iz višav. Še zvezdice očesa so odprla iz rajskih se pogledale dobrav.

Lubnik se je ogrnil s plaščem črnim, zakrita cerkvice je v sto zaves. Za lučjo luč je v hišah ugasnila, tema je vse objela čez in čez. — A v vernem sreču tudi v temni noči žari v nadzemski luči — pol nebes.

Še nekaj dopisov

Sv. Križ nad Meravtami. Podružna cerkev Sv. Križa bo tudi letos praznovala svoj vsakoletni praznik zmnge. Letos pade žegnanje na nedeljo, dne 21. julija in bo na podružnici sv. maša ob 6 in 10. Castilec Sv. Križa, pridite v obilnem številu, da tako pokažete svojo vdanost Križu in pa Tistemu, ki je s križem edvzel naše grehe in nas ljudi spravil z bogom.

Tepošča. Društvo za podporo ubogih tuberkuloznih otrok v »Smrečičah«, sanatorij Topolšica, bo privedil v nedeljo, dne 4. avgusta ob 14 javno tombolo na travniku nasproti Gasilskega doma v Topolšici. Cisti dobiček tombole je namenjen za podporo in zdravljenje ubogih tuberkuloznih otrok v drž. zdravilišču Topolšica. — Glavni dobitki tombole: 1. slika, okrašena s 40 komadi kovancev po 50 din; 2. možko kolo v vrednosti 1600 din; 3. slika, okrašena z 30 komadi kovancev po 50 din; 4. slika, okrašena z 20 komadi kovancev po 50 din; 5. 50 metrov šifona v vrednosti 650 din; 6. krupon v vrednosti 500 din; 7. 5 in pol m blaga za možko obleko v vrednosti 450 din; 8. 85 kg moke v vrednosti 380 din; 9. naslanjač (podložen) v vrednosti 350 din; 10. Hubertus-plašč v vrednosti 320 din; 11. odeja, Eivana, v vrednosti 200 din. — Vrednost glavnih dobitkov znaša 8750 din, in več sto drugih prav lepih dobitkov v vrednosti 8250 din. Skupna vrednost dobitkov znaša 17.500 din. — Med tombolo igra godba »Zarja iz Šoštanja. Za dobre jestvine in pijačo, kakor tudi za zabavo skrbi gasilska četa Topolšica.

Za kratek čas

Neki novopečeni odvetnik je ob priliki neke sodne razprave govoril in govoril, predsednik sodišča pa je grbančil čelo. Ko se ni mogel več premagovati, odvetnik pa še vedno ni nehal, je zamrmel: »Gospod zagovornik, nehajte, ali pa razločite, jaz ne razumem nobene besede.« V tem hipu je pod oknom sodne dvorane zarigal osel. »Tako je bolje«, je dodal sodnik, »zda vas pa že razumem.«

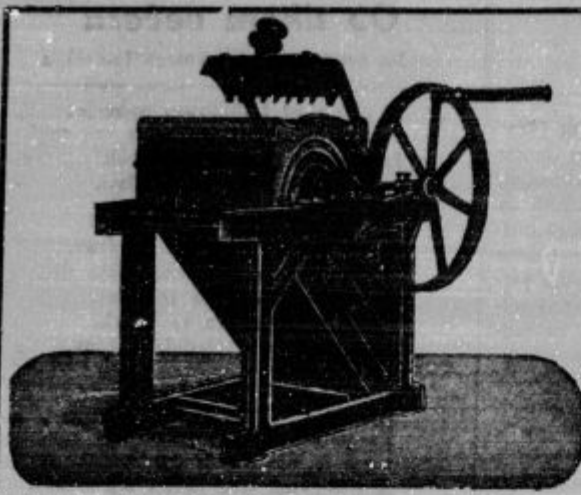
Trgovec prosilcu za izpraznjeno službo knjigovodje: »Ali pa ste dobro podkovani v dvojnem knjigovodstvu?«

»Da, gospod. Celu v trojnem.«

»V trojnem? Kako to, saj takega ne poznamo.«

»O, pač. Eno knjigo bom vodil, ki vam prikaže resničen dobiček, druga bo za vašega lenega družabnika, v kateri bo nakazan neznamen čist donos, tretja knjiga pa bo za davkarijo. V tej bo navedena znatna izguba.«

n Na Jezerskem je umrl ugledni veleposestnik Ignacij Nuri p. d. Minar. Naj počiva v miru! Teško prizadeli rojinski naše sožalje!

**PRVOVRSTNE
MLATILNICE - ČISTILNIKE
ZA ŽITO - SLAMOREZNIKE -
REPOREZNICE - SADNE
MLINE - STISKALNICE ZA
SADJE - PLUGE - BRANE -
BRZOPARILNIKE in VLITE
KOTLE za kuhanje krme -
GUMIJEVE in USNJENE JER-
MENA. GNOJNICNE ČRPALKE
- ČRPALKE in CEVI za VODO**

vse garantirano dobite
najugodnejše v železnini

FR. STUPICA
Ljubljana, Gosposvetska 1

**Gnojnične črpalke
brzoparilniki
štopilniki** **GAMA**

novi modeli, višek dovršenosti, odlični v rabl,
10-letna garancija, najnižje cene, izdeluje
Podržaj Ciril, Ig 147 pri Ljubljani

Snoj: »Zakaj pa ta okrogla luknja v tvo-
jih vratih?«
Fioj: »To je pa za okrožnice.«

Dobro domačo pijačo brez dodat-
ka pravega sadjevca naredite z **Jablinom**
iz drogerije **Ivan Kanc**, Ljubljana, Nebotičnik.
Zavoj Din 20—, poštnina posebej.

Tone: »Koliko pa zaslužiš tedensko?«
Tine: »Ne vem. Moja žena mi nikoli ne da
časa, da bi pregledal plačilno kuverto.«

Preklic. Okorn Andrej, posestnik in delavec,
Kokrica 49, prekličem in obžalujem
vse, kar sem neresničnega in žaljivega govoril
kdajkoli o Mubiju Francu, zidarju iz Predosej.
Zahvaljujem se mu, da je odstopil od tožbo.
V Kranju, dne 15. julija 1940. **OKORN ANDREJ**

Bogatin: »Ne, prav nič ne bom nasproto-
val, ako vprašate mojo hčer za roko. Toda,
omogočil sem ji dobro vzgojo, jo vedno po-
učeval in opominjal. Če torej ni toliko prev-
darna in pametna, da bi vam odgovorila z
»ne«, potem pa ni vredna boljše sreče.«

ZAHVALA. Ob prerani smrti našega
dobrega

FRANCETA

ki je strl v cvetu let klonil volji višjega
in šel od nas, se iskreno zahvaljujemo
vsem, ki so kakorkoli počastili njegov
spomin v solzni dolini. Zahvaljujemo se
vsem za obiske, molitev ob njegovi krsti,
posebno vašim funtom in dekletom za
krasne vence, njih častno spremstvo ob
pogrebu, vsem, ki so ga spremili na
njegovi zadnji poti — na tih božji vrt,
kamor cvetlje sadi smrti, dalje vsem za
izraženo sožalje. Vsem in vsakemu po-
sebej srčni Bog plačaj!

Virmaše, dne 16. julija 1940.

Zalujoča rodbina Berčič.

**LJUDSKA POSOJILNICA
V LJUBLJANI**

z drugo in neomejenim jamstvom

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6
v lastni palači

obrestuje branilne vloge
najugodnejše

Nove in stare vloge,
ki so v celoti vsak
čas izplačljive

obrestuje po **4%;** proti odpovedi po **5%.**

Mali oglasnik

Vaša drobna vrstica ali ope prostor velja
za enkrat Din 5—, naročniki »Domoljubac«
plačajo samo polovico, ako kupujejo kme-
tjske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke
ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomoč-
kov ali valencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Mlado dekle

z dežele, sprejemem takoj. — Predstaviti se
osebno. Naslov v upr.
»Domoljubac« pod števil.
10475.

Kumne

kupujem po najboljši
ceni. Jos. Jagodič,
Celje, trgovina s spe-
cerijo in železnino —
Gubčeva 2, Glavni trg.

Čevljar, pomočnika

mladega, sprejemem takoj.
Dorec Valentin,
Homec, p. Radomlje.

Kravo s teličkom

dobro mlekarico, pro-
dam. Vehar, Log št.
p. Brezovica.

Slamoreznico

dobro ohranjeno, kupim.
Suhadolc, Sulca
št. 37, p. Dobrava.

Šivalni stroj »Singer«

tudi za stikanje in
štopanje, z vsemi apa-
rati, prodam za 1100
din. Mlekarna, Florjan-
janska 40.

Moške obleke

perilo in vsa oblačila
po priznanih nizkih
cenah si nabavite pri
Preskerju - Sv. Petra
cesta 14 — Ljubljana.

Več šivalnih strojev

znamke »Dürkops« ter
Pfaff, Singer, Köhler,
Westa, Anker, Mand-
los, Grötzer, Adler
in drugih novih in
rabljenih je poceni na-
prodaj pri »Proactus«,
nasproti križevniške
cerkve. Telefon 43-30.

Hlapca in dekle

verna, lahko začeta-
la, sprejemem za mlča
kmetijska dela in hiš-
no pomoč. Popis zmo-
gnosti poslati na Viš-
tin, Ljubljana, Močul-
kova 12.

Gepelj

železen, stoječ; na-
prodaj za 300 din na
Sp. Brniku 1, p. Cerkl-
je pri Kranju.

Mlatilnica

s trešerjem in sitom,
malo rabljenjo, in kul-
tivator, ugodno pro-
da Pavlin Anton, Ma-
lo Naklo 3, p. Naklo.

Fanta

za vsa kmečka dela
sprejemem. - Sušteršič,
Dolnice, št. Vid nad
Ljubljano.

Več čevljar, pomočnikov

sprejme Omahna Lu-
ka, čevljarstvo Hrib
št. 19, Lukovica.

Kravo s teličkom

in konja — prodam.
Podutik št. 13.

Mlatilnica na gepelj

na prodaj. Vecič Jan-
nez, Sp. Brnik, p. Cerkl-
je na Gorenjskem.

Kosilnico »Deering«

z žitno napravo, pro-
dam. Izidor Florjan-
čič, Dravtje 265.

Vajenca

sprejemem. Čokert, Ne-
parstvo in napeljava
vodovodov, Ljubljana,
Gregorčičeva 5.

Moštova esenca Mostin

Z našo umetno esenco Mostin
si lahko vsakdo z malimi stro-
ški pripravi izborna, obstojna
in zdrava domača pijača. Cena
1 stekl. za 150 litrov din 20—,
po pošti din 40—, 2 steklenici po pošti din 65—,
3 steklenice po pošti din 85—.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1
Na deželi pa zahtevajte Mostin pri Vašem trgovcu
ali zadrugi.

V vsako hišo Domoljubal!

»Domoljubac« stane 38 din za celo leto, za inozemstvo 60 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljubac«, naročnico, inserate
in reklamacije pa uprava »Domoljubac«. — Oglasi se zaračunajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-64. Izdajatelj:
dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Jože Kramarič.